

16. Ulusal Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrenci Kongresi

Cumhuriyetimizin
100.
yılında

Erken Çocukluk Eğitimi

 9-11 Kasım 2023

 İstanbul Kültür Üniversitesi
Akingüç Oditoryumu ve Sanat Merkezi

<https://ulok2023.com/index.php/kongre>

BİLDİRİ ÖZET KİTABI

16. Ulusal Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrenci Kongresi-Bildiri Özet Kitabı

Editörler

Doç. Dr. Sevcan YAĞAN

Doç. Dr. Mehmet TORAN

Dr. Öğr. Üyesi. Emine Hande AYDOS

Dr. Öğr. Üyesi. Ebru AYDIN YÜKSEL

Arş. Gör. Uzm. Gül DEMİR

Arş. Gör. Uzm. İpek ÖZTÜRK

ŞUBAT 2024

İletişim

İstanbul Kültür Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi
Anabilim Dalı

Halkalı Merkez Mahallesi, Basın Ekspres Cad.

No:11, 34303 Küçükçekmece/İstanbul Telefon 0 212 498 4179

E-posta: ulok2023@iku.edu.tr

İnternet: www.ulok2023.com

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

KURULLAR

Düzenleme ve Bilim Kurulu

Kongre Başkanı

Doç. Dr. Sevcan YAĞAN, İstanbul Kültür Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim
Bölüm Başkanı

Kongre Onursal Başkanları

Prof. Dr. Fadime ÜNEY YÜKSEKTEPE, İstanbul Kültür Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Alim KAYA, İstanbul Kültür Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. Sevcan YAĞAN- İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Mehmet TORAN- İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi. Emine Hande AYDOS- İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi. Ebru AYDIN YÜKSEL- İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi
Arş. Gör. Uzm. Gül DEMİR- İstanbul Kültür Üniversitesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı
Arş. Gör. Uzm. İpek ÖZTÜRK- İstanbul Kültür Üniversitesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

Kongre Sekreteryası

Arş. Gör. Uzm. Gül DEMİR- İstanbul Kültür Üniversitesi
Arş. Gör. Uzm. İpek ÖZTÜRK- İstanbul Kültür Üniversitesi

Bilim Kurulu

- Prof. Dr. Ebru AKTAN ACAR- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Yaşare AKTAŞ ARNAS- Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Prof. Dr. Durmuş ASLAN- Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Mesude ATAY-Başkent Üniversitesi
Prof. Dr. Bahattin AYDINLI- Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma ÇALIŞANDEMİR-Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Prof. Dr. Nilüfer DARICA- Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Prof. Dr. Esra DERELİ- Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Çağlayan DİNÇER- Ankara Üniversitesi (Emekli)
Prof. Dr. Filiz ERBAY-KTO Karatay Üniversitesi
Prof. Dr. Feyza TANTEKİN ERDEN- Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Sibel Çiğdem GÜNEYSU- Başkent Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşe Işık GÜRŞİMŞEK- Doğu Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Oğuz Serdar KESİCİOĞLU- Giresun Üniversitesi
Prof. Dr. Esra ÖMEROĞLU- Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Arife Kebire NİLGÜN SARP- Uluslararası Final Üniversitesi
Prof. Dr. Zarife SEÇER- Temel Eğitim Genel Müdürlüğü
Prof. Dr. Ayperi SİĞİRTMAÇ-Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Belma TUĞRUL- İstanbul Aydın Üniversitesi
Prof. Dr. İlkey ULUTAŞ- Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Elif Yeşim ÜSTÜN- İstanbul Aydın Üniversitesi
Prof. Dr. Rukiye Günseli YILDIRIM- Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Pınar AKSOY- Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr. Selda ARAS- Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Pınar BAĞÇELİ KAHRAMAN- Bursa Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Murat BARTAN- Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Duygu ÇETİNGÖZ- Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Filiz ELMALI- Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Ersoy ERDEMİR- Boğaziçi Üniversitesi
Doç. Dr. Burcu GEZER ŞEN- Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Serhat GÜNDOĞDU- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Abdulhamit KARADEMİR- Muş Alparslan Üniversitesi
Doç. Dr. Eda KARGI YAZGIN- Doğu Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. İsa KAYA- Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Yiğit KUTLUCA- İstanbul Aydın Üniversitesi
Doç. Dr. Özge METİN ASLAN- Alanya Aladdin Keykubat Üniversitesi
Doç. Dr. Vuslat OĞUZ ATICI- Mersin Üniversitesi

- Doç. Dr. Yasemin ÖZDEM YILMAZ- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Burcu ÖZDEMİR BECEREN- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Özkan ÖZGÜN- Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Elif ÖZTÜRK- Giresun Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin ÖZTÜRK- Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe ÖZTÜRK SAMUR- Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Doç. Dr. Güzin ÖZYILMAZ- Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. İkbal Tuba ŞAHİN SAK- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Doç. Dr. Perihan Tuğba ŞEKER- Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Meral TANER DERMAN- Bursa Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Necdet TAŞKIN- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Doç. Dr. Zeynep TEMİZ- Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç. Dr. Hilal İlknur TUNÇELİ- Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Azize UMMANEL- Lefke Avrupa Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa YAŞAR- Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Dila Nur YAZICI- Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Emine YILMAZ BOLAT- Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Özlem YURT TARAĞÇI- İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Dr. Tuğba ABANOZ-Ankara Üniversitesi
Dr. Faika Yelda ACARBAY- İstanbul Aydın Üniversitesi
Dr. Mine AKKAYNAK-İstanbul Aydın Üniversitesi
Dr. Ümran ALAN- Anadolu Üniversitesi
Dr. Şule ALICI- Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Dr. Nisa BAŞARA BAYDİLEK- Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Dr. Raziye Günay BİLALOĞLU- Çukurova Üniversitesi
Dr. Gamze BİLİR SEYHAN- Ege Üniversitesi
Dr. Celal BOYRAZ- Bayburt Üniversitesi
Dr. Berna ÇÖKER- Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Zübeyde DOĞAN- Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Özlem DÖNMEZ- Trakya Üniversitesi
Dr. Ayşe DURAN YILMAZ- Adıyaman Üniversitesi
Dr. Deniz EKİNCİ VURAL- Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Feride GÖK ÇOLAK-Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Işık KAMARAJ- Marmara Üniversitesi
Dr. Tuğba KONTAŞ- Ordu Üniversitesi
Dr. Mehmet MART- Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. Meral ÖNER SUNKUR- Dicle Üniversitesi
Dr. Nurbanu PARPUCU- Anadolu Üniversitesi

- Dr. Işık SABIRLI ÖZTUŞ- İstanbul Medipol Üniversitesi
Dr. Didem SEMERCİ- Ordu Üniversitesi
Dr. Selahattin SEMİZ- Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Dr. Seda ŞAHİN- İnönü Üniversitesi
Dr. Emine Ela ŞİMŞEK
Dr. Işıl TAŞ- Biruni Üniversitesi
Dr. Ayça ÜLKER- Hacettepe Üniversitesi
Dr. Duygu YALMAN POLATLAR- Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Dr. Fatma YAŞAR EKİCİ- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Dr. Yakup YILDIRIM- Akdeniz Üniversitesi
Dr. Seçil YILDIZ- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Hilal YILMAZ- Artvin Çoruh Üniversitesi
Dr. Vahide YİĞİT GENÇTEN- Adıyaman Üniversitesi

* Bilim Kurulu üyeleri akademik unvan ve soy isme göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

ÖNSÖZ

Değerli Meslektaşlarımız,

Sevgili Öğrencilerimiz;

İstanbul Kültür Üniversitesi olarak 16. Ulusal Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrenci Kongresine ev sahipliği yapmaktan onur duyduk. Kongremiz ‘Cumhuriyetin 100. Yılında Erken Çocukluk Eğitimi’ ana teması ile 9-11 Kasım 2023 tarihinde İstanbul Kültür Üniversitesi Ataköy Kampüsünde gerçekleştirildi. Kongremizin ilk hazırlık çalışmaları 2022 yılında Temmuz ayında başladı ve toplantılarımızda 2023 yılı Mayıs ayı içerisinde yapılması kararlaştırıldı. Ancak, 6 Şubat depremi, ülkemizdeki herkes gibi bizleri de derinden etkiledi. Bu vesileyle, depremin birinci yılını geride bıraktığımız bu günlerde, depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza rahmet, yakınlarına baş sağlığı ve sabır diliyoruz.

Deprem felaketinden bir süre sonra, iyileşmenin ve yaraları sarmanın; bir araya gelmekten, dayanışmaktan geçtiğini bilerek, kongremizi 9-11 Kasım tarihlerinde yapmaya karar verdik ve kaldığımız yerden çalışmalarımıza devam ettik. Kongrenin ilk toplantısından kongre kapanış toplantısına kadar hep birlikte çalıştığımız İstanbul Kültür Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü öğretim elemanı arkadaşlarıma; Eğitim Fakültesi Dekanlığı’na, İstanbul Kültür Üniversitesi Rektörlüğü ve İstanbul Kültür Üniversitesi Mütevelli Heyeti’ne sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Kongremize Muş’tan, Çanakkale’ye; Ordu’dan Adana’ya ülkemizin pek çok ilinden toplam 325 katılımcı katıldı. Toplamda 32 bildiri sunuldu. Kongrede; erken çocukluk eğitiminde güncel konular kapsamında, deprem, göç, iklim krizi, yaygınlaştırma politikaları ve nitelik, toplumsal cinsiyet, demokrasi ve çocuk hakları, baba katılımı, özel gereksinim, çokkültürlülük, değer eğitimi gibi önemli konularda değerli hocalarımız panel konuşmaları yaptılar. Yine kongremizde, Orff-Schulwerk elementer müzik ve hareket pedagojisi, sanat eğitimi, Lego’nun eğitim amacıyla kullanımı, drama, storyline, sosyal duygusal öğrenme, duygu koçluğu, etkileşimli kitap okuma, çocuklar için felsefe gibi güncel yaklaşım ve uygulama örneklerinden oluşan atölye çalışmaları gerçekleştirildi. Kongremize gerek bildiri ile gerekse panel konuşması; atölye yürütücüsü ya da katılımcısı gerek ana konuşmacı olarak katılan tüm hocalarımız, meslektaşlarımız ve öğrencilerimize; kongrenin her aşamasında desteklerini sunan kongre sponsorlarımıza teşekkür ederim.

Kongrede üç gün boyunca bizimle birlikte büyük bir heyecanla çalışan öğrencilerimiz olmasaydı kongremizin başarıya ulaşması oldukça zor olacaktı. Bu nedenle, bu süreçte bizimle birlikte emek veren, okul öncesi öğretmenliği öğrencilerimize minnettarım.

Düzenleme Kurulu Adına

Düzenleme Kurulu Başkanı

Doç. Dr. Sevcan YAĞAN

İçindekiler Tablosu

Şehirden Köprüye: Erken Çocuklukta Uygulanan Örnek Bir Uygulamanın Deneyimlerinin Paylaşılması.....	11
Beyza Cengiz ¹ , Eslem Açıkgöz ²	11
Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Açından Dezavantajlı Gruptaki Çocuklarla Orff Schulwerk Uygulamaları.....	13
Aylin Akar ¹ , Sevinç Berfin Güneş ²	13
Çaba Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi'nde (Çabaçam) Eğitimlik Yapan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çabaçam Adıyaman-Kahramanmaraş Eğitim Destek Birimlerinde Yaptığı Çalışmalar.....	15
Buse Katkıcı ¹ , Çağla Gamze Akin ² , Yusufhan Sarıköse ³	15
Okul Öncesi Eğitim Programında Kapsayıcılığın İncelenmesi.....	17
Buse Katkıcı ¹ , Şefika Melike Çağatay ²	17
Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sosyal-Duygusal Yeterlilikleri İle Benlik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	19
Nihal Özer ¹ , Hanife Esen Aygün ²	19
Öğretmen Adaylarının Sosyal-Duygusal Yalnızlık ve Psikolojik Sağlamlık Düzeyleri Arasındaki İlişki.....	21
Tuğçe Suskan ¹ , Hanife Esen Aygün ²	21
Erken Çocukluk Döneminde Teknoloji Kullanımı: Ebeveyn Görüşleri.....	23
Seda Ata Erdoğan ¹ , Sinem Serçe ²	23
Çocukların Fotoğraflarının Paylaşılmasına İlişkin Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi.....	25
Rüveyda Kaya ¹	25
Okul Öncesi Dönemde Çevre Eğitimine Yönelik Hazırlanan Resimli Çocuk Kitaplarının İncelenmesi.....	27
İlknur Karpuzcu ¹ , Buket Dikmen ² , İlknur Tarman ³	27
'Gelecek Bizim' ve '365 Gün' Öykü Setlerinin Sosyal-Duygusal Gelişim Açısından İncelenmesi.....	29
Hayranur Çil ¹ , Esra Betül Kölemen ²	29
Erken Çocukluk Dönemi Kitaplarının Bireyin Yetişkinlik Dönemine Yansımaları.....	31
Şuheda Özkaldı ¹ , Aleyna Kaya ² , Cansu Kaygısız ³ , Mefharet Veziroğlu Çelik ⁴	31
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Motivasyon Düzeylerini Etkileyen Etmenler.....	33
Duygu Bacı ¹ , Tringa Shpendi Şirin ²	33
Öğretmenim Beni Sobeleyemiyor.....	35
Sultan İktimur ¹ , Elvan Baran Karalar ² , Şifa İnce ³	35
Erken Çocukluk Dönemi Resimli Çocuk Kitapları Metinlerinin Kök Değerler Bağlamında İncelenmesi.....	37
Duygu Ozan ¹ , Tringa Shpendi Şirin ²	37
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Web 2.0 Araçlarının Kullanımına İlişkin Deneyimleri.....	39

Sevcan Yağan ¹ , Zeynep Yeşil ² , Özge Nur Ertaş ³	39
OBADER ve EBADER Hakkında Okul Öncesi Öğretmenlerin Görüşleri	41
Mehmet Akif İnci ¹ , Mehmet Rıfkı Baba ²	41
4-6 Yaş Arası Çocuğa Sahip Düşük Sosyoekonomik Gelirli Ailelerin Yılmazlık Düzeylerinin Çocuklarını Tanıma Düzeylerine Etkisi	43
Büşra Bilir ¹ , Abdulkaki Özbay ² , Kübra Bal ³ , Yunus Emre Erdoğan ⁴	43
Okul Öncesi Öğretmenin Cinsiyetine Yönelik Ebeveynlerin Algılarının İncelenmesi: Nitel Bir Çalışma	46
Mehmet Rıfkı Baba ¹ , R. Şamil Tatık ²	46
Erken Çocukluk Döneminde Dil Becerilerinin Bireysel ve Ailesel Faktörler Bağlamında İncelenmesi	48
Yağmur Çalkayış ¹ , Cansu Kaygısız ² , Mefharet Veziroğlu Çelik ³	48
Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Dergilerin Sosyal Duygusal Öğrenme Becerilerini	50
Ele Alma Düzeyi Açısından İncelenmesi.....	50
Zeynep Begüm Dalgıç ¹ , Tuğçe Alıcı ² , Gülşah Akdağ ³ , Ayça Ülker ⁴	50
Erken Çocukluk Döneminde Duyusal Eğitimin ve Duyu Bütünleme Farkındalığının Eğitimdeki Yeri	52
Zeynep Sönmez ¹	52
Düşünme Rutinleriyle Zenginleştirilmiş Sanat Eğitim Programının Çocukların Yaratıcılıkları Üzerine Etkisinin İncelenmesi.....	54
Elif Alkız ¹ , Ayşe Nur Hayma ² , Arife Nur Muslu ³ , Beyzanur Keskin ⁴ , Özlem Yurt Tarakçı ⁵	54
Erken Çocukluk Döneminde STEM Eğitiminin Bilişsel Gelişim Üzerindeki Etkisi	56
Münevver Kulaç ¹	56
Okul Öncesi Eğitimde Mesleki Etik İnkilemler: Öğretmenlerin, Lisansüstü Öğrencilerin ve Öğretmen Adaylarının Görüşleri	58
Bahar Dağ ¹ , Özlem Dönmez ²	58
TRT Kitaplık Uygulamasının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi.....	60
Elif Pamuk ¹ , Abdulhamit Karademir ²	60
TRT Çocuk Kitaplığı Uygulamasının Gelişim Alanlarına Etkisinin Ebeveyn ve Öğretmen Görüşleriyle İncelenmesi.....	63
Kübra Atlı ¹ , Melek Yeşilkaya ² , Abdulhamit Karademir ³	63
Trt Kitaplık Telefon/Tablet Uygulamasında Yer Alan Sadece 4-5 Yaş Hikâye Kitaplarının İçerik Olarak Betimsel Analizi	66
Melek Yeşilkaya ¹ , Kübra Atlı ² , Abdulhamit Karademir ³	66
Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Mülteci Öğrencilerin Sınıf Ortamında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	68
Bahar Kotan ¹ , Zeynep Çorukluğ ² , Hatice Tektaş ³ , Abdulhamit Karademir ⁴	68
Çocuk ve Afet Konusuna İlişkin Derleme Çalışması.....	70
Eda Nur Çamur ¹ , Ebru Gördü ² , Vildan Altınkaya ³ , Aslı Gül Akçay ⁴ , Handan Doğan ⁵ , Hamdi Özdemir ⁶	70
Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Kaba Motor Becerilerinin Hareket Etkinlikleri.....	73

İle Desteklenmesi.....	73
Elif Perktaş ¹ , Zehra Saadet Fırat ²	73
Erken Çocukluk Döneminde Ebeveyn-Çocuk İlişkisi ve Erken Öğrenme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	76
Rabia Akbaş ¹ , Tuğba Nur Taşkın ² , Kübra Başaran ³ , Zeynep Çelik ⁴ , Mefharet Veziroğlu Çelik ⁵	76
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Erken Okuryazarlık Eğitimi Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi	78
Şevval Gelibolu ¹	78
PROGRAM	81

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

**16. ULUSAL OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ
ÖĞRENCİ KONGRESİ** 09-11 Kasım 2023

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Şehirden Köprüye: Erken Çocuklukta Uygulanan Örnek Bir Uygulamanın

Deneyimlerinin Paylaşılması

Beyza Cengiz¹, Eslem Açıköz²

Giriş ve Amaç

Erken çocukluk dönemi, çocuğun doğumundan ilkokula başladığı döneme kadar uzanan 0-6 yaşı kapsayan eğitim programlarını oluşturan bir süreçtir. (Multibem, 2023) Bu programların içinde çocuğun gelişimi ve topluma uyumunun sağlanması için stratejiler bulunur. Bu stratejilerden biri de uygulanan projelerdir. Projelerin amaçları; çocuğun öz denetimini kazanmasında, yaratıcılığını ve hayal gücünü geliştirmesinde, kendini ifade etme becerisinde ve topluma kazandırılmasında rol oynamaktadır. Eğitimin gerçekleşeceği alan yalnızca belirli sınırlar içerisinde kalmamalıdır. Kişilerin farklı konularda bilgi, beceri ve deneyim kazanmalarında sıradanlaşmış öğrenme modellerinin yanı sıra dış dünya ile ilişkisini daha sağlıklı bir şekilde kurabilmesi için farklı öğrenme ortamlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca bu öğrenme ortamlarının eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda Şehirden Köprüye projesi, çocukların öncelikle kendisini, ardından etkileşimde olduğu çevresini ve yaşadığı bölgeyi tanıması için uygulanmış ve uygulanırken süreç içinde deneyimlerin aktarılacağı bir projedir. Bu çalışmanın amacı çocukların yaşadıkları çevre hakkında farkındalık kazanarak bilinçli bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlayan köprü projesinin yayılması ve proje kapsamında yapılan etkinliklerin paylaşılmasıdır.

Yöntem

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği 4. Sınıf öğrencileri ve aynı zamanda ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Merkezi (ÇABAÇAM) gönüllü öğretmenleri tarafından yapılan bu proje, fırsat eşitsizliği yaşayan çocuk ve aileler ile uygulanan bir erken müdahale programıdır. Aynı zamanda Kapsayıcı Eğitim alanına da giren bu program, kişinin kendi içindeki ve diğer kişiler ile olan farklılıkları bir arada bulundurup ve bu farklılıklar ile ortaya çıkan ihtiyaçları eğitimin içine alan bir uygulamadır. Burada sunulan uygulama ise ÇABAÇAM'da gerçekleştirilen bir örnek proje uygulamasıdır. Herhangi bir veri toplama analizi yapılmamıştır fakat bu proje gerçekleştirilirken çocuklar ile farklı etkinlikler yapılmıştır ve bu etkinlikler derleme yapılarak paylaşılacaktır. Bu etkinliklerde özelden genele doğru gidilerek çocuğun en başta kendisini ve yakın çevresini tanıdığı etkinlikler sonrasında yaşadığı bölgeyi öğrenmeye yönelik etkinliklerin ardından alan gezisi ve aile katılım çalışması uygulanarak çocuklar ile toplum bağdaştırılmıştır (Multibem, 2023).

Bulgular ve Sonuç

Projenin şehirden köprüye evrilmesindeki en büyük sebep çocukların merakı olmuştur. Çocuklara şehirdeki farklı yapılar tanıtılırken en çok köprülere olan ilgileri fark edildi. Bunun üzerine çalışmanın odağı, 1915 Çanakkale Köprüsü'ne yoğunlaştırıldı. Böylelikle şehir projesi ile köprü bütünleştirildi. Bu proje, farklı etkinlikler ile çocukların birçok alanda; iki veya üç boyutlu uygulamaları, aile katılım çalışmaları ve alan gezileri gibi etkinlikler ile çocukların hem toplum içerisine entegre edilmesinde hem bireysel gelişiminin sağlanmasına katkıda bulunulması amaçlandı. Ayrıca sıradan öğrenme yöntemlerinin dışına çıkılarak çocukların bakış açılarının genişletilmesi, yaratıcı düşüncelerinin geliştirilmesi ve yaşadıkları bölge ile ilgili daha detaylı bilgiye sahip olmaları beklenilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk dönemi, toplum temelli proje, okul dışı öğrenme ortamları, fırsat eşitliği, kapsayıcı eğitim

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, beyzacengiiz@gmail.com

² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, eslemacikgoz0@gmail.com

*Bu çalışma, “Şehirden Köprüye: Erken Çocuklukta Uygulanan Örnek Bir Uygulama” başlığı altında ÇABAÇAM bünyesinde yapılmıştır.

Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Açıdan Dezavantajlı Gruptaki Çocuklarla Orff Schulwerk Uygulamaları

Aylin Akar¹, Sevinç Berfin Güneş²

Giriş ve Amaç

Dezavantajlı çocuklar, diğer bireylerin yararlandığı her türlü hak ve yaşam olanaklarından yararlanamayan özellikle eğitim, sağlık, çalışma gibi alanlarda erişim hakları çok sınırlı olan bireylerdir. Mevcut durumda, bulunan fırsat eşitsizliğinin etkilerini azaltırken müzik bir müdahale yolu olabilmektedir. Erken çocukluk döneminde müzik eğitimi çocuklara ruhsal, kültürel, sosyal, bilişsel vb. bakımlardan oldukça büyük katkılar sağlamaktadır. Müzik eğitimi ile birlikte çocuk tinsel doyuma ulaşarak sağlıklı bir ruhsal gelişime ulaşmakta, müziğin ortak bir dil olması vasıtası ile kültürel bakımdan kendini ifade edebilmekte, grup çalışmaları ve iş birliği ile sosyalleşebilmekte, müzik anlayışının ve becerisinin gelişmesine yardımcı olmakta, dinlediği müzik ve konu arasında neden sonuç ilişkisi kurarak bilişsel süreçleri desteklenmektedir. Çocuklar, iç dünyalarını kelimeler ile anlatamadıkları durumlarda müziği iç dünyalarını yansıtmak için aracı olarak kullanabilmekte ve bu bağlamda müzik eğitimi çocuğa hayatı idrak etme, açıklama, anlamlandırma, yaratıcılık gibi olanaklar sağlamaktadır. Aynı zamanda erken çocukluk döneminde müzik etkinlikleri nefes ve ses çalışmaları, şarkı söyleme, çalgı çalma, ses-müzik dinleme ve ayırt etme çalışmaları, ritim çalışmaları, yaratıcı hareket ve dans kazanımlarını da kapsamaktadır.

Erken çocukluk eğitiminde müzik eğitimi yaklaşımlarından Orff Schulwerk diğer müzik eğitimi yaklaşımlarına oranla çocukların ihtiyaçlarına daha uygun ve uygulanabiliritesi daha yüksek olduğundan daha yaygın kabul görmektedir. Orff Schulwerk yaklaşımı Carl Orff tarafından geliştirilen, müzik ve hareketi birleştiren bir yaklaşımdır. Orff Schulwerk yaklaşımının temelini ritim oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında dezavantajlı ailelerden gelen 4-6 yaş aralığındaki çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal, motor gelişim alanlarını desteklemek amacıyla Orff Schulwerk Yaklaşımı'nın temel prensiplerinden yararlanılarak bir erken müzik eğitimi programı geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninde planlanmıştır. Araştırma kapsamında Orff Schulerk Yaklaşımı'nın temel prensiplerinden yararlanılarak 10 haftalık bir program geliştirilmiştir. Program geliştirme sürecinde doküman analizi, alan uzmanları ile bireysel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini Çanakkale'de yaşayan 36-72 ay aralığındaki çocuklar, örneklemini ise Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü'ne

bağlı olarak faaliyet gösteren dezavantajlı çocukların eğitim aldığı ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi (ÇABAÇAM)'nde eğitim gören 48-60 ay aralığındaki çocuklar oluşturmaktadır.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma kapsamında geliştirilen erken müzik eğitimi programı ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi (ÇABAÇAM)'nde uygulanmaya başlamış ve süreçte programda gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Kongrede programın geliştirme ve uygulama sürecinin katılımcılarla paylaşılması ve programın uygulama süreci tamamlandığında gerekli düzenlemelerin yapılarak dezavantajlı çocukların eğitiminde alternatif bir program olarak yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Orff Schulwerk yaklaşımı, erken çocukluk dönemi, erken müzik eğitimi, gelişimin desteklenmesi

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ÇABACAM, aylinakarr39@gmail.com

² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ÇABACAM, gns.svnc0476@gmail.com

**Çaba Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi'nde (Çabaçam) Eğitimlik Yapan
Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çabaçam Adıyaman-Kahramanmaraş Eğitim
Destek Birimlerinde Yaptığı Çalışmalar**

Buse Katkıcı¹, Çağla Gamze Akın², Yusufhan Sarıköse³

Giriş ve Amaç

Okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal-duygusal, fiziksel ve bilişsel gelişimlerine, eğitimin kapsayıcı ve iyileştirici gücünü kullanarak katkı sağlamak öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının niteliği ile ilişkilidir. Bu nitelikli hâli kazanmak hizmet öncesi eğitim ve deneyimlerle sağlanabilir. ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi de (ÇABAÇAM) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi bünyesinde yer alan ve eğitim fakültesinin Okul Öncesi Öğretmenliği başta olmak üzere farklı öğretmenlik programlarında Lisans/ Yüksek Lisans düzeyinde öğrenim gören öğretmen adaylarına teoriyle pratiği bir araya getirmeleri ve yaparak-yaşayarak öğrenmeleri için ortam yaratan, öğrenme üzerine en belirleyici kaynak olan öğretmenlerin bireysel ve mesleki pratiklerini güçlenmesi için onları destekleyen, kapsayıcı ve iyileştirici eğitimi önemseyen bir kurumdur.

ÇABAÇAM'ın temel amacı, düşük sosyo-ekonomik ortamlardan gelen (kırılgan gruplar) ve okul öncesi eğitimden yararlanamayan 4-6 yaş arasındaki çocukların 'fırsat eşitliği' çerçevesinde ücretsiz olarak erken çocukluk eğitimi hizmetlerinden yararlanmasını sağlamaktır. Bu kapsamda hem çocuk hem de ailesini destekleyen bir erken müdahale programı niteliği taşıyan ÇABAÇAM, çocuklar ve aileler boyutunda eğitim süreçlerini yürütmek ve ailelerin çocuklarının hem psikolojik hem de akademik yönden evde öğrenme ortamlarını desteklemelerine yardımcı olmaktadır.

Kahramanmaraş merkezli 11 ili etkileyen 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki iki büyük deprem felaketi sonrasında ÇABAÇAM olarak "Ne yapabiliriz?" sorusuyla yola çıkıp Atasay Grup desteği ile ÇABA Derneği öncülüğünde, afet bölgesindeki çocuklarımız ve ebeveynleri için yeni bir sosyal sorumluluk projesi gerçekleştirme gayreti içerisinde bulunmaya karar verdik.

Eğitim ve kırılgan gruplar özelinde örnek verilecek olursa depremlerle birlikte bazı gruplar daha da kırılganlaşmış olup eğitimden kopma riski, çok daha geniş bir çocuk nüfusu için geçerli hale gelmiştir. Ancak depremden etkilenen bölgede başta mülteci çocuklar olmak üzere depremler öncesinde de eğitim hakkı ihlal edilen, eğitim sisteminin dışında kalan çocuklar bulunduğu için ÇABAÇAM, Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta Eğitim Destek Birimleri kurarak eğitimin ve öğretmenin kapsayıcı ve iyileştirici gücünü kullanıp bu bölgelerde eğitim vermeyi amaçlamıştır.

Yöntem

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması benimsenmiştir.

Bulgular ve Sonuç

ÇABAÇAM Modeli'nden referans alınarak her gün farklı yaş aralığındaki çocuklarla oyun, sanat, müzik, etkileşimli kitap okuma, orff-schulwerk vb. atölye etkinliklerinin gerçekleştirileceği çocuk dostu mekanlara sahip sürdürülebilir eğitim birimlerinde okul öncesi eğitimi öğretmenleri, psikolojik danışmanlar, psikologlar vb. alan uzmanlarından oluşan ekipler gönüllü olarak destek sağlamıştır.

Çocukların güvenliklerinin önceliğe alındığı eğitim destek birimlerinde atölye çalışmalarına ek olarak hem çocuklarla hem de aileleriyle ortak etkinlikler gerçekleştirilmiştir; çocukların ve ailelerinin bu süreci sağlıklı atlatabilmeleri psiko-sosyal destek çalışmaları ve rehberlik hizmetleri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, okul öncesi eğitim, ÇABAÇAM, eğitim destek birimleri, depresyon

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ÇABACAM, busekatkici525252@gmail.com

² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ÇABACAM, caglagamzeakin@gmail.com

³ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ÇABACAM, yusufhansarikose@gmail.com

Okul Öncesi Eğitim Programında Kapsayıcılığın İncelenmesi

Buse Katkıcı¹, Şefika Melike Çağatay²

Giriş ve Amaç

Eğitim sistemlerinin amacı düşünmeyi bilen, doğru bilgiye hızla ulaşabilen, öğrenen ve öğrenmeyi öğrenen, insan olmayı koruyabilen kişiler yetiştirmektir. Eğitim sistemi içerisinde yer alan her öğrenci kendine özgü özelliklere sahiptir, bu farklılıklar kimi zaman öğrenciyi dezavantajlı konuma getirebilir. Kapsayıcı kelime anlamı olarak bütün özellikleri ve incelikleri içine alan tanım anlamına gelir bu bağlamdan hareketle kapsayıcı eğitim, tüm öğrencilerin eğitim hakkına erişimini sağlamak ve farklı gereksinimlere uygun ortam hazırlayarak öğrencinin potansiyelini en iyi şekilde geliştirmesine olanak tanımaktır. Kapsayıcı eğitim temellerini cinsiyet, din, dil, ırk, sağlık, sosyoekonomik düzey gibi kavramlara dayandırmaktadır. Öğrenciler arasındaki bu sözünü ettiğimiz farklılıklar kapsayıcı eğitim anlayışına göre bir engel değildir ve öğrencinin özel gereksinim ihtiyacı ne olursa olsun akranlarıyla birlikte eğitim alma hakkına sahiptir.

Okul öncesi eğitim, çocuğun okul ve öğretmen kavramıyla tanıştığı ilk eğitim basamağıdır. Okul öncesi eğitimde sunulan zengin eğitim yaşantıları, kaliteli eğitim ve deneyimleri, çocukların hayatları boyunca davranışlarında, tavırlarında ve tutumlarında önemli bir yere sahip olup, akademik hayatında da etkili olmaktadır (Oktay, 2000; Arı, 2003). Dolayısıyla kapsayıcı eğitim uygulamalarının erken çocukluk eğitimi ile başlaması ve çocukların bireysel özellikleri doğrultusunda desteklenmeleri önemlidir (Bulut vd., 2018; Pehlivan ve Acar, 2009). Özetle okulöncesi öğretmenlerinin sınıf içinde kapsayıcı eğitim rollerini bilmeleri, yerine getirmeleri, sınıftaki çocukların farklı gereksinimlerine ve gelişim özelliklerine uygun uyarlamaları gerçekleştirmeleri gerekmektedir (Acarlar, 2013).

Yöntem

Bu çalışmada, doküman incelemesi yapılarak, okul öncesi eğitim programı incelenmiştir. 5-6 yaş programında, belirlenen program öğeleri ve kazanımlar kapsayıcı eğitimin içeriğine uygun olarak belirlenen ölçütlerle incelenmiştir. Nitel desende tasarlanan bu çalışmada içerik analizi kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma verilerinin analizi sonucunda okul öncesi eğitim programında, okul öncesi eğitimin şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratma amacının olduğu, okul öncesi eğitiminin çocuğun gereksinimine ve bireysel

farklılıklarına uygun olması gerektiği belirtilmiştir. Sonuç olarak, kapsayıcı eğitim uygulamalarının okul öncesi dönemde başlaması oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Kapsayıcı eğitim, okul öncesi eğitim, eğitim programı

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, busekatkici525252@gmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, melikeattila@hotmail.com

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sosyal-Duygusal Yeterlilikleri İle Benlik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Nihal Özer¹, Hanife Esen Aygün²

Giriş ve Amaç

Çocuğun sosyal-duygusal gelişimini etkileyen faktörlerden biri okul öncesi eğitimidir. Küçük yaşlarda öğrenme çok hızlı olduğu ve öğrenilen bilgiler bireyin ileriki yaşantısını da etkilediği düşünülmüşse okul öncesinde sosyal-duygusal gelişim önemli bir etmendir. Öğretmenin sosyal-duygusal gelişimi, çocukların sosyal-duygusal becerileri kazanması ile yakından ilişkilidir. Ayrıca, sosyal-duygusal becerilerin küçük yaşlardan itibaren kazanılması yaşam boyu sürdürülebilir olmasında önem arz etmektedir. Bu nedenle, okul öncesi öğretmenin kendini tanıyıp sosyal-duygusal yeterliliğe sahip olması çocuklarda sosyal-duygusal becerileri harekete geçirmede kritik öneme sahiptir. Çocuklar büyüyüp dış dünyaya açıldıkça benlikleri de sosyal çevre ile şekillenmektedir. Bu nedenle, sosyal-duygusal yeterliğin benlik algısı ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu bilgilerden hareketle, çocukları sosyal yaşam içinde karşılayacak olan okul öncesi öğretmenlerinin benlik algılarının olumlu olmasının öğrencilerine de olumlu benlik algısının transferinde rol oynadığı düşünülmektedir. Buradan hareketle, benlik algısı ve sosyal-duygusal yeterlik arasındaki ilişki incelenerek okul öncesi öğretmen adaylarının kendilerini tanıyıp sosyal-duygusal yeterliliklerini geliştirebilmek için alternatif yollar düşünülecektir. Bu doğrultuda, araştırmanın amacı okul öncesi öğretmen adaylarının sosyal-duygusal yeterliği ve benlik algısı arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Araştırmanın ana amacı doğrultusunda araştırma soruları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Okul öncesi öğretmeni adaylarının sosyal-duygusal yeterlik düzeyleri nasıldır?
- Okul öncesi öğretmeni adaylarının benlik algısı düzeyleri nasıldır?
- Okul öncesi öğretmeni adaylarının sosyal-duygusal yeterlik ve benlik algısı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır?

Yöntem

Öğretmen adaylarının sosyal-duygusal yetkinlik düzeyleri ile benlik algısı arasındaki ilişkiye odaklanan bu çalışma yordayıcı korelasyonel modelde tasarlanmış ve seçkisiz örnekleme yönteminden olan tabakalı örnekleme tekniği kullanılacaktır. Öğretmen adaylarının sosyal-duygusal yeterlik ve benlik algısı düzeyleri cinsiyet ve sınıf değişkenine göre incelenecek ve ikisi arasındaki ilişki olup olmadığı araştırılacaktır. Araştırmaya yaklaşık 200 okul öncesi öğretmen adayının katılması planlanmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında Zho ve Ee

(2012) tarafından geliştirilmiş, Avcu, Ekşi ve Tuncer (2019) tarafından Türkçeye uyarlanmış, güvenilirliği .84 olarak hesaplanmış Sosyal-Duygusal Yeterlilik Anketi ve Berg ve Sneyder (2010) tarafından geliştirilmiş, Yavuzer, Karataş ve Polat-Demir (2017) tarafından Türkçeye uyarlanmış, güvenilirliği 0,84 olarak hesaplanmış Benlik Kuramı Ölçeği kullanılacaktır.

Bulgular ve Sonuç

Araştırmada, öncelikle okul öncesi öğretmeni adaylarının sosyal-duygusal yeterlik düzeyleri ve benlik algısı düzeyleri belirlenecektir. Ardından öğretmen adaylarının sosyal-duygusal yeterlik düzeyleri ve benlik algısı düzeyleri incelenecektir. Okul öncesi öğretmeni adaylarının sosyal-duygusal yeterliği ve benlik algısı arasındaki ilişkiyi ilk kez inceleyecek olan bu çalışmanın özgün olduğu ve sosyal-duygusal yeterliğin benlik algısını ne ölçüde açıkladığı hakkında sunacağı kapsamlı bilgiler bakımından alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal-duygusal öğrenme, sosyal-duygusal yeterlilik, benlik, okul öncesi eğitimi, okul öncesi öğretmeni

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, ozernihal40@gmail.com

² Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, hanifeesen@comu.edu.tr

*Bu çalışma, Nihal Özer'in Doç. Dr. Hanife ESEN AYGÜN danışmanlığından yürüttüğü "Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sosyal-Duygusal Yeterlilik ve Benlik Algısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı TÜBİTAK 2209 Öğrenci projesinin bir bölümünden oluşmaktadır.

Öğretmen Adaylarının Sosyal-Duygusal Yalnızlık ve Psikolojik Sağlık Düzeyleri Arasındaki İlişki

Tuğçe Suskan¹, Hanife Esen Aygün²

Giriş ve Amaç

Yalnızlık, bireyler tarafından öznel olarak algılanan evrensel bir duygu durumudur. Duygusal yalnızlık, yakınlık ve bağlanma ilişkilerinin eksikliğinde hissedilen duygu durumu olarak tanımlanırken sosyal yalnızlık, sosyal ilişkilerin eksikliği halinde ortaya çıkan hoş olmayan duygu durumu olarak tanımlanmıştır. Sosyal-duygusal olarak yalnızlık deneyimleyen birey, ihtiyaç duyduğu yakın ve samimi ilişkilerin eksikliğini hissetmektedir. Sosyal-duygusal olarak yalnızlık hissi bireyin doğrudan veya dolaylı olarak yaşamına etki eder. Bu durum, bireylerin karşılaşmış olduğu sorunlarla baş edebilmesinde belirleyici olmaktadır. Bireyin yaşamda karşılaştığı olumsuz deneyimlerle başa çıkma ve yeni oluşan duruma uyum sağlayabilme yeteneği psikolojik sağlık olarak tanımlanmaktadır. Alan yazından elde edilen bilgiler doğrultusunda, sosyal-duygusal yalnızlık ile bireyin psikolojik sağlığının ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmada, öğretmen adaylarının sosyal-duygusal yalnızlık ve psikolojik sağlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Okul çocukların hayatında dönüm noktası açan önemli bir sosyal yapıdır. Araştırmalar, öğretmenlerin sosyal beceri düzeyinin öğrencilerdeki sosyal davranış üzerinde rolü bulunduğuna işaret etmektedir. Öğretmenin her anlamda sağlıklı bir birey olması çocukların nitelikli ve sağlıklı bireyler olarak yetişmesi açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu doğrultuda, öğretmenlerin hizmet öncesi eğitiminden itibaren sosyal özelliklerinin ve sosyal özelliklerine etki eden unsurların belirlenmesinin, sosyal-duygusal sorunların önlenmesinde önemli olduğu düşünülmektedir. Bu amaçla, öğretmen adaylarının sosyal-duygusal yalnızlık düzeyleri ve psikolojik sağlık düzeylerine odaklanılmıştır. Araştırmanın alt amaçları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Öğretmen adaylarının sosyal-duygusal yalnızlık düzeylerini belirlemek
- Öğretmen adaylarının psikolojik sağlık düzeylerini belirlemek
- Öğretmen adaylarının sosyal-duygusal yalnızlık ve psikolojik sağlık düzeylerini arasındaki ilişkiyi belirlemek.

Yöntem

Araştırmada Öğretmen adaylarının sosyal-duygusal yalnızlık ve psikolojik sağlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını inceleyecek olan bu çalışma, nicel araştırma türü olan yordayıcı korelasyonel modelde tasarlanmıştır. Araştırma evrenini XXXXXX Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmaya katılacak

öğrencilerin belirlenmesinde basit seçkisiz örnekleme yönteminden olan tabakalı örnekleme yöntemi kullanılacaktır. Araştırmaya yaklaşık 400 öğretmen adayının katılması planlanmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği (SELSA-S) ve Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği (KPSÖ) kullanılacaktır. Verilerin analizinde veri setinin normallik varsayımına uygunluğu incelenecek, psikolojik sağlık ve sosyal-duygusal yalnızlık düzeyleri ve çeşitli değişkenlerle ilişkisinin incelenmesinde uygun istatistiksel yöntemlerden yararlanılacaktır. Öğretmen adaylarının sosyal-duygusal yalnızlık düzeyi ve psikolojik sağlık düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesinde korelasyon katsayı hesaplanacaktır. Sosyal-duygusal yalnızlık ve psikolojik sağlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin yordayıp yordamadığını belirlemek amacıyla basit doğrusal regresyon modeli kullanılacaktır.

Bulgular ve Sonuç

Kongre tarihine dek veri analiz süreçleri tamamlanacak ve kongrede sunulacak şekilde hazırlanacaktır. Araştırmadan ulaşılabilecek bulguların, öğretmen eğitiminin niteliğinin artmasına katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Bu kapsamda, sosyal-duygusal yalnızlık ve psikolojik sağlık arasındaki ilişkiyi inceleyen bu araştırma ile öğretmen adaylarının psikolojik sağlıklarını geliştirmesi ve sosyal-duygusal yalnızlık düzeylerini düşürebilmesi için alternatif yollar düşünülecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal-duygusal yalnızlık, psikolojik sağlık, öğretmen adayı

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, tugcesuskan2@gmail.com

² Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, hanifeesen@comu.edu.tr

*Bu çalışma, Tuğçe Suskan'ın Doç. Dr. Hanife ESEN AYGÜN danışmanlığında yürüttüğü “Öğretmen Adaylarının Sosyal-Duygusal Yalnızlık ve Psikolojik Sağlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin incelenmesi” başlıklı TÜBİTAK 2209-A öğrenci projesinin bir bölümünden üretilmiştir.

Erken Çocukluk Döneminde Teknoloji Kullanımı: Ebeveyn Görüşleri

Seda Ata Erdoğan¹, Sinem Serçe²

Giriş ve Amaç

Yaşamın bütün alanlarına çeşitli kolaylıklar sunan bilgi ve iletişim teknolojileri hayatın pek çok alanıyla bütünleşmeye başlamıştır. Bu bütünleşme sürecinde çocuklar ve aileler için teknoloji kullanımı önemli bir hale gelmiştir. Teknolojik araçlar, çocuklar için eğlence, eğitim ve iletişim gibi çeşitli fırsatlar sunarken, barındırdığı riskler de vurgulanmaktadır. Çocukların ilk rol modelleri aileleri olup, özellikle teknoloji kullanımı konusunda ailelerin çocuklara rehberlik etmeleri büyük önem taşımaktadır. Aileler, çocuklarını dijital risklerden korumak ve sağlıklı dijital alışkanlıklar kazandırmaları gerekmektedir.

Bu çalışma, özellikle erken çocukluk dönemindeki çocukları olan ailelerin ihtiyaçlarını ve alışkanlıklarını belirlemek amacıyla önemlidir. Ebeveynlerin ekran kullanımı konusundaki uygulamalarına, ebeveynlerin, dijital dünyada ne gibi sorumluluklara sahip olduklarına, çocuklarını nasıl koruyacaklarına ve dijital çağda ebeveynlik rollerini nasıl yerine getireceklerine ilişkin duygu düşüncelerinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, ebeveynlerin kendilerine ve çocuklarına yönelik teknoloji kullanımları konusunda görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmaya, Muğla ilinde yaşayan erken çocukluk döneminde çocuğu olan 10 anne,10 baba olmak üzere toplam 20 ebeveyn gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan demografik bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmada, içerik analizine yer verilmiştir.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma verilerinin analizi sonucunda çalışmaya katılan ebeveynlerin çocuklarının teknoloji kullanımına yönelik sınır koyma ve rol model olma konularında sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca genel olarak kısıtlayıcı yaklaşımı en çok göstermeye çalıştıklarını ancak burada uygun yöntem kullanmadıkları için ekran önünde geçen zamanda öğretici ya da bir arada zaman geçiremediklerini söylemişlerdir. Çocukların teknolojiyi güvenli ve bilinçli bir şekilde kullanabilmeleri için okul tarafından eğitim düzenlenmesi katılımcılar tarafından en çok dile

getirilen ihtiyaç olarak yer almıştır. Son olarak, bulgular ilgili alan yazın çerçevesinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk dönemi, teknoloji kullanımı, ekran kullanımı, ebeveynler, ebeveynlik pratikleri

¹ Doç. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sedaata@mu.edu.tr

² Bilim Uzmanı, sinemserce1@gmail.com

Çocukların Fotoğraflarının Paylaşılmasına İlişkin Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi

Rüveyda Kaya¹

Giriş ve Amaç

21. yüzyılda dünya çeşitli alanlarda hızlı bir değişim ve gelişim göstermektedir. Yapılan araştırmalar ise bu değişim alanlarından birinin dijitalleşme olduğunu saptamış ve buna bağlı olarak sosyal medya kullanımının her yıl belirgin oranda artış gösterdiği yapılan araştırmalarda ortaya konmaktadır. Bu değişimden payını alan da hiç şüphesiz eğitim kurumları ve çocuklardır. Kişilerin yaptığı işi tanıtım amaçlı kullandıkları sosyal mecralar, okulların da tanıtımı için başvurduğu bir yol olmakta ve bu paylaşımların içeriklerini de büyük oranda çocuklar oluşturmaktadır. Çocukların gün içerisinde yaptığı çalışmaların en büyük gözlemcisi ve tanıyıcı öğretmenler olduğundan bu paylaşım zincirlerinin ve artan sosyal medya hesaplarının bir parçası da öğretmenlerdir. Bu bağlamda öğretmenlerin görüşleri ve davranışları bu konuya açıklık getirmek ve daha iyi anlamlandırabilmemiz için önem arz etmektedir. Bu öneme çocuk hakları penceresinden bakıldığında akla ilk gelen madde, çocuğun “eğitim” hakkıdır. Eğitim hakkı yalnızca okullarda verilen klasik eğitim olarak değerlendirilmemeli ve kaliteli bir eğitim ortamı oluşturulmasına da dikkat edilmelidir. Çünkü her bir çekim, çocukların kaliteli eğitim alma hakkını engellemekte ve bu hakkı sabote etmektedir. Bu araştırma Niğde ilinde farklı okullarda görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinin 3-6 yaş çocukların fotoğraflarının çekilmesi ve dijital platformlarda paylaşılmasına ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Yöntem

Bu araştırmanın örneklemini 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Niğde ilinde MEB’e bağlı anaokulu ve anasınıflarında görev yapan 16 kadın öğretmen oluşturmakta olup büyük çoğunluğunun meslek hizmet yılı 11-15 senedir. Bu öğretmenlerin 6’sı örgün eğitim, 9’u açıköğretim ve 1’i de yüksek lisans mezunudur. Görüşme yapılmadan önce okul yönetimi konu hakkında bilgilendirilmiş ve öğretmenlere bilgilerinin gizli kalacağı sözü verilmiştir. Hem anaokulu hem de anasınıfında görev yapan öğretmenlerin seçilmesinin sebebi ise anaokulu ve anasınıfı arasında görüş farkı olup olmayacağının saptanmak istenmesidir.

Bulgular ve Sonuç

Okul öncesi öğretmenlerinin çocukların fotoğraflarının paylaşılmasına ilişkin görüşlerinin incelenmesini amaçlayan bu araştırmada yapılan görüşme formlarının analizi sonucunda öğretmenlerin 16’sı gün içerisinde çocukların fotoğraflarını çekmektedir. 8 öğretmen etkinlik

zamanlarında bu fotoğrafları çekerken 5 öğretmen belirli gün ve haftalarda, 3 öğretmen rutinin dışına çıkılan farklı etkinliklerde çocukların fotoğraflarını çektiklerini belirtmişlerdir. Çekilen fotoğrafları 16 öğretmen de velilerle Whatsapp uygulaması üzerinden paylaşırken bunun yanında 3 öğretmen okul idaresiyle paylaşmakta, 1 öğretmen proje sayfalarında, ESEP, Telegram gibi dijital platformlarda paylaşımları yapmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre tüm öğretmenler bir arada değerlendirildiğinde 14 öğretmen çocukların fotoğraflarının paylaşılmasının eğitim ortamına ya da çocuğa bir katkısı olmadığını sadece anı kaldığını ve velilerin mutlu olduğunu belirtirken, 2 öğretmen velilerin etkinliklerden haberdar olduğunu, 2 öğretmen ise meslektaşlar arası bilgi aktarımı katkısından ve 1 öğretmen de portfolyo katkısı olduğunu belirtmiştir. 10 öğretmen paylaşılan fotoğrafların eğitim ortamına ya da çocuklara bir zararı olmadığı görüşünde birleşmişlerdir. Ayrıca 2 öğretmen zaman kaybı olduğunu, 1 öğretmen diğer çocukların beklerken sıkıldığını, 1 öğretmen eğitimi çarpıklaştırdığını, 1 öğretmen bu fotoğrafları etik bulmadığını ve çocukların ahlaki gelişimine zarar verdiğini, 1 öğretmen de bu fotoğrafların kötü amaçlar için kullanılabilme zararı olduğunu belirtmişlerdir. Bütün sonuçlar değerlendirildiğinde okul türleri açısından anlamlı bir görüş farklılığı saptanamamıştır. Hem anne-babalara hem de öğretmenlere konuyla ilgili kapsamlı bir bilgilendirme ve bilinçlendirme eğitimi verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, çocuk fotoğrafları, dijital dünya, okul öncesi öğretmeni

¹ Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, kayaruveyda50@gmail.com

Okul Öncesi Dönemde Çevre Eğitime Yönelik Hazırlanan Resimli Çocuk Kitaplarının İncelenmesi

İlknur Karpuzcu¹, Buket Dikmen², İlknur Tarman³

Giriş ve Amaç

Küreselleşen dünyada çevre sorunları giderek artmakta ve bu durum sürdürülebilir kaynakların gelecek kuşaklara aktarılmasının önemini gözler önüne sermektedir. Gittikçe kirlenen çevre, tahrip olan ormanlar, azalan doğal kaynaklar ve küreselleşme artık çevre eğitiminin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymuştur. Çevre eğitimlerinin verilebileceği en erken dönem okul öncesi dönemdir. Çünkü okul öncesi dönem çocuğun gelişiminin en hızlı olduğu ve kalıcı izli davranışların temellerinin atıldığı dönemdir. Çocuklar bundan sonraki yaşamlarını bu temeller üzerinde inşa ederler. Okul öncesi dönemde çocuklar öğrenmelerini büyük çoğunlukta yazılı eserler ve görsel medya araçları ile gerçekleştirirler. Bu noktada yetişkin edebiyatından farklı olarak, nitelikli çocuk edebiyatı ürünleri kritik öneme sahiptir. Çünkü çocuk edebiyatı ürünleri, çocuğun olumlu yönde sosyal ilişkiler geliştirmesi ve farkındalık kazanmasında, dil ve zihin gelişiminde ve yaratıcılığın geliştirilmesinde önemli işleve sahiptirler. Çocuk edebiyatı ürünlerinin en önemli parametrelerinden biri olan estetik bakış açısı, çocuklara çevre bilinci kazandırmakta önemli bir rol oynar. Olayları dikte etmeden anlatım yoluna giden nitelikli çocuk kitapları, çocukların yaşadığı çevreye olumlu tutum ve sevgi besleyen bireyler olarak yetişmelerinde önemli kaynaklardır. Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik çevre ve doğa konulu kitapların basılması, çocuklarda çevre bilinci ve doğaya karşı olumlu tutum oluşturmalarında etkili olmaktadır. Bu bağlamda yapılan bu araştırmanın amacı; çevre eğitime yönelik hazırlanan resimli çocuk kitaplarının ele aldıkları konuların incelenmesi ve çevre eğitiminin hangi amaçlarını gerçekleştirdiklerinin tespit edilmesidir.

Yöntem

Okul öncesi dönemde çevre eğitime yönelik hazırlanan resimli çocuk kitaplarının incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada, tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2006-2023 yılları arasında çevre eğitime yönelik yayımlanan 60 resimli çocuk kitabı oluşturmuştur. Resimli çocuk kitapları doküman analizi tekniği ile incelenmiştir.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma sonucunda, kitapların %46,6' sının çeviri, %53,3'ünün ise orijinal dilinin Türkçe olduğu, en fazla kitabın 2018 yılında basıldığı belirlenmiştir. İncelenen kitaplara bakıldığında belirli yazar ve yayınevlerinin çevre ve doğa temelli resimli çocuk kitaplarına daha çok yer verdikleri görülmektedir.

Çocuk kitaplarının içerikleri incelendiğinde, kitapların hayvanları, mevsimleri, doğa olaylarını ve bitkileri tanıtmaya ile ilgili konuları ele aldığı ayrıca tahribatlardan, çarpık kentleşmeden, küresel ısınmadan ve çevre kirliliğinden bahsettiği görülmüştür ancak bu problemlerin çözümüyle alakalı bilgiye az rastlanmıştır. Son üç yılda basılan kitaplarda önceki yıllara oranla çevre sorunlarına ve tahribatlara daha çok yer verildiği belirlenmiştir. Çevre eğitiminin amaçlarına yönelik olarak incelenen kitapların hemen hemen hepsinin “farkındalık” ve “bilgi” amacını taşıdığı tespit edilmiştir. Okul öncesi dönem, çocukların zihinsel, sosyal-duygusal ve fiziksel gelişimlerinin temellerinin atıldığı dönem olması dolayısıyla, bu dönemde verilen çevre eğitimi kritik öneme sahiptir. Bu noktada resimli çocuk kitaplarının çevre konularını ele alış biçimleri sorgulanmalı ve çocuklar için hazırlanan kitaplar içerik ve biçim yönünden özenle hazırlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Çevre eğitimi, okul öncesi dönem, resimli çocuk kitapları

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi, ilknurkarpuzcu@stu.aydin.edu.tr

² İstanbul Aydın Üniversitesi, buketdikmen@stu.aydin.edu.tr

³ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, ilknurtarman@aydin.edu.tr

'Gelecek Bizim' ve '365 Gün' Öykü Setlerinin Sosyal-Duygusal Gelişim Açısından İncelenmesi

Hayranur Çil¹, Esra Betül Kölemen²

Giriş ve Amaç

Bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığının yayınlamış olduğu okul öncesi dönem çocuk kitaplarında yer alan karakterlerin sosyal ve duygusal beceriler yönünden incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemi kapsamında bir doküman incelemesidir. Çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığının yayınlamış olduğu üç setten toplam 94 kitap incelenmiştir. Veri toplama aracı olarak Milli Eğitim Bakanlığı 2013 Okul Öncesi Eğitim programında bulunan sosyal duygusal gelişim alanına ait kazanımlar dikkate alınmıştır. Kitapların incelenmesinde doküman analizine başvurulmuş; verilerin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, kitaplardaki içeriğin okul öncesi çocuklarında görülmesi gereken sosyo-duygusal becerilerin bir çoğuna yer verdiği fakat bazı sosyo-duygusal becerilere hiç yer verilmediği görülmüştür. İncelenen kitaplarda, 'kendisine ait özellikleri tanıtır.', 'bir olay veya durumla ilgili olumlu olumsuz duygularını uygun yollarla gösterir.' kazanımının ağırlıklı olarak yansıtıldığı ancak, 'Atatürk ile ilgili etkinliklerde sorumluluk alır' ve 'kendisinin ve başkalarının haklarını korur' kazanımlarına kitaplarda yer verilmediği görülmüştür. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda, kitaplarda sosyal duygusal gelişimlerin dengeli bir şekilde kullanılması gerektiği kullanılan sosyo-duygusal gelişim alanlarında kullanılması gerektiği önerilmektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma doküman incelemesine dayalı olarak gerçekleştirilmiş olup bu yönüyle nitel bir çalışmadır. Araştırma problemiyle ilgili yazılı ve görsel malzeme ve materyallerin araştırmaya dâhil edilmesi ile birlikte tek başına bir araştırma yöntemi de olabilen doküman inceleme yöntemi, araştırma kapsamında ele alınan problem durumuyla ilgili veri toplanabilecek yazılı kaynakların analizini konu edinmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s. 187).

Çalışma Grubu

Çalışma grubu Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okul öncesi eğitim için yayınlanmış olan 3 ayrı seti barındıran 94 adet çocuk kitabından oluşmaktadır. Kitapların tespiti amaçlı örnekleme yöntemlerinden birisi olan ölçüt örnekleme yöntemi dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir.

Ölçüt örnekleme: Örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulmasıdır. Çalışma kapsamında incelenecek kitapların tespiti için çeşitli ölçütler belirlenmiştir. Belirlenen ölçütler şunlardır (i) Milli eğitim

bakanlığının 2023 senesinde yayınlamış olduğu okul öncesi hikaye kitabı olmak, (ii)Okul öncesi döneme hitap ediyor olmak, (iii)İçerisinden sosyal duygusal gelişim kazanımlarını barındırıyor olmak.

Bulgular ve Sonuç

3-6 yaş arası için MEB tarafından çıkarılmış olan çocuk kitaplarındaki karakterlerin, MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan kazanımlar çerçevesinde sosyal ve duygusal becerileri yansıtırma durumlarının ortaya koyulmasının amaçlandığı bu çalışmada kitaplar kazanım ve göstergelere göre incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda çocuk kitaplarındaki karakterler aracılığıyla MEB'in 3-6 yaş arası çocuklara kazandırmayı hedeflediği sosyal ve duygusal becerilerinin çoğunluğunun yer verildiği fakat bazı becerilere yer verilmediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sosyo-duygusal gelişim, okul öncesi, çocuk kitapları, Milli Eğitim Bakanlığı, kazanım ve göstergeler.

¹ Sakarya Üniversitesi, hayranur.cil2@ogr.sakarya.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Üniversitesi, menevse@sakarya.edu.tr

Erken Çocukluk Dönemi Kitaplarının Bireyin Yetişkinlik Dönemine Yansımaları

Şuheda Özkaldı¹, Aleyna Kaya², Cansu Kaygısız³, Mefharet Veziroğlu Çelik⁴

Giriş ve Amaç

Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 2030 yılına kadar ulaşılması hedeflenen sürdürülebilir kalkınma amaçları gelecekte dünya için öngörülen sosyal, çevresel ve kültürel bazı problemlerin (açlık, yoksulluk, eşitsizlik, nitelikli eğitim, tüketim, iklim ve çevre gibi) çözümüne odaklanmaktadır. Bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için ülkeler tarafından köklü toplumsal ve politik değişimlerin yapılması gerekli görülmektedir. Bu hedeflerin ulaşılmasında ve sürdürülebilirliğinde etkili araçlardan biri erken çocukluk dönemi ve eğitime yapılacak yatırımlar olabilir. Günümüzde çok sayıda ve farklı alanlarda yapılan araştırmalar erken çocukluk dönemi ve eğitiminin önemini ortaya koymaktadır. Araştırmalar, erken çocukluk dönemine yapılan yatırımların hızlı ve ekonomik geri dönüşlerinin olduğunu çok çeşitli boyutlarda kanıtlamaktadır. Bu dönemde çocukların deneyimleri gelecek yaşantıları için büyük önem arz etmektedir. Çocuğun erken yaşlarda kazandığı bilgi ve beceriler onun dünyaya dair bir görüş oluşturmaya katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle, erken yaşlarda çocuklara sunulan etkinliklerin ve kaynakların niteliği nasıl bir çocuk yetiştirilmek ve nasıl bir gelecek oluşturulmak istendiğiyle doğrudan ilişkilidir. Mevcut araştırmada erken yaşlarda okunan kitapların yetişkin hayatına yansımalarının farklı açılardan derinlemesine incelenecek olması bu açıdan oldukça önemlidir. Öngörülen hedefler doğrultusunda, bu projenin sonuçlarının ilgili eğitimciler, ebeveynler, çocuk kitabı yazarları, yayınevleri ve içerik üreticilerle paylaşılmasıyla erken çocukluk dönemindeki çocuk kitaplarının nitelikli eğitim ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri için aracı olarak kullanılması yönünde atılacak adımlara fırsat sunması yönünden özgün ve önemlidir. Bu doğrultuda, mevcut araştırmanın amacı, erken çocukluk dönemi kitaplarının bireyin yetişkinlik dönemine yansımalarını incelemektir.

Yöntem

Katılımcı deneyimlerinin ve algılarının gerçekçi bir şekilde ortaya konması hedeflendiğinden mevcut araştırmada amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2022-2023 Eğitim Öğretim yılında İstanbul ilinde bulunan farklı üniversitelerde öğrenim görmekte olan 18- 25 yaş aralığında 50 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayalı olduğundan, görüşmeler yapılmadan önce katılımcılara yetişkin onam formu sunulmuş ve katılmayı kabul eden kişilerle yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerin analizi içerik analizi ile incelenmiştir.

Bulgular ve Sonuç

Erken çocukluk dönemi kitaplarının bireyin yetişkinlik hayatına etkilerini incelemeyi amaçlayan çalışmada 50 gönüllü katılımcı yer almıştır. Katılımcıların ilgili sorulara verdiği yanıtların içerik analiziyle incelenmesiyle Hatırlanan kitaplar, Hatırada Yer Etme ve Kitapların Bireylere Etkileri temaları oluşturulmuştur. İlk tema olan Hatırlanan Kitaplarda katılımcıların kitapları daha çok adlarıyla hatırladıkları, yazar isimlerini ise daha az hatırladıkları görülmektedir. Katılımcılar hatırladıkları kitapların temalarından söz ederken bunların sevgi ve saygı, ders ve öğüt verme, hüznün, aile ve kardeşlik, iyi ve kötü, arkadaşlık ve paylaşma olduğunu vurgulamışlardır. Çocukların kitaplar aracılığıyla sevgi ve saygı, aile ve kardeşlik, arkadaşlık ve paylaşma gibi değerleri olumlu yollarla edinebileceği düşünülebilir. Ancak hatırlanan temalar arasında ders ve öğüt verme, hüznün ve iyi kötü temalarının olması dikkat çekicidir. Kitapların tasarımlarıyla birlikte içeriği de mevcut araştırmada katılımcıları için hatırlama nedeni olarak bir önem arz etmektedir. Masalların büyümlü ve renkli dünyası, hikayelerin mesajları, karakterler, olay örgüsü hatırlamada oldukça önemli görülmektedir. Son olarak, katılımcılar çocukluk dönemlerinde okudukları kitapları gelişimlerine olan katkıları olduğundan hatırladıklarını söylemekte, bu katkıları değer edinimi, davranış kazanımı ve beceri edinimi olarak değerlendirmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Çocuk edebiyatı, erken çocukluk eğitimi, mesleki yaşam

¹ İstanbul Medipol Üniversitesi, suheda.ozkaldi@gmail.com

² İstanbul Medipol Üniversitesi, aleynakaya.ka@gmail.com

³ Arş. Gör., İstanbul Medipol Üniversitesi, ckaygisiz@medipol.edu.tr

⁴ Doç. Dr., İstanbul Medipol Üniversitesi, mvcelik@medipol.edu.tr

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Motivasyon Düzeylerini Etkileyen Etmenler

Duygu Bacı¹, Tringa Shpendi Şirin²

Giriş ve Amaç

Motivasyon; bireylerin beklentileri, gereksinimleri, amaçları, davranışları ve bireylere kendi performansları hakkında bilgi verilmesi ile ilişkili bir kavramdır. Motivasyon sürecini anlamak için bireyleri hedefleri yönünde zorlayan sebeplerin, amaç ve davranışlarını sürdürebilme olanaklarının araştırılması gerekmektedir. Bu kavram bireylerin işe olan ilgisini, bağlılığını, katılımını ve memnuniyetini etkiler. Aynı zamanda bireylerin iş hedeflerine ulaşmak için gösterdikleri çabayı da yansıtır. Motivasyon kaynakları içsel ve dışsal olarak iki gruba ayrılmaktadır. İçsel motivasyon kaynakları bireyin kendi isteği, ilgisi ve zevki ile harekete geçmesidir. Dışsal motivasyon kaynakları ise bireyin dışarıdan sağlanan ödül, takdir, ceza gibi etkenlerle harekete geçmesidir. Eğitim sisteminde sıklıkla değişiklikler olup, bir sistem tamamlanmadan diğerine geçilmektedir. Bu durumun eğitimin kalitesi ve verimliliğine pozitif etkileri olabileceği gibi negatif etkileri de olabilmektedir. Eğitimin iyileştirilmesinde en önemli faktör öğretmendir. Öğretmenlerin nitelikleri ve yetkinlikleri artırıldığında eğitim reformları da daha başarılı olacaktır. Bunun yanında öğretmen motivasyonu da göz ardı edilmemelidir. Motivasyonu yüksek öğretmenler sadece başarılı öğrenciler yetiştirmekle kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin okula uyum ve bağlılık konusunda da destek olurlar. Ayrıca motivasyonu yüksek öğretmenler kurumlarının başarı düzeyini de artırma konusunda katkı sağlarlar. Okul öncesi eğitim öğretmenleri, çocuklara hem sevgi hem de bilgi veren kişilerdir. Öğretmenlik mesleğine karşı olumlu bir tutum sergileyen, mesleğini severek yapan ve kendini geliştiren öğretmenler çocukların eğitimine katkı sağlar. Öğretmenlik mesleği çeşitli motivasyon kaynaklarına sahiptir. Bunlara örnek; maddi olanaklar, sosyal statü, meslektaş ilişkileri, aile desteği, toplumsal değerler gibi faktörler verilebilir. Bu faktörler öğretmenlerin mesleklerini yürütürken karşılaştıkları zorluklara karşı dayanıklılıklarını artırır. Okul öncesi eğitim kurumlarının sağlıklı ve nitelikli yeteneklerin gelişimine katkıda bulunduğu herkes tarafından bilinmektedir. Bu kurumlarda çalışan öğretmenlerin motivasyon seviyesi, kurumun program amaçlarına erişmesinde kritik bir faktördür. Ayrıca tüm çalışanlara iş birliği ve çalışma motivasyonunu artıracak bir ortam sunulmalıdır. Bu araştırmanın amacı ise; okul öncesi öğretmenlerinin motivasyonlarını etkileyen etmenleri belirlemektir. Bu araştırma sonucunda elde edilen sonuçlar, okul yöneticilerinin öğretmen motivasyonunu artırmak için atabilecekleri adımların belirlenmesine yardımcı olacaktır.

Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden döküman araştırması yöntemi kullanılmıştır. Çalışma konusuyla ilgili çeşitli kaynaklar ve veriler taranarak alanyazın taraması yapılmıştır. Çalışmaya ilişkin kitap, tez ve raporlar incelenmiş ve elde edilen veriler sistematik bir şekilde entegre edilmeye çalışılmıştır.

Bulgular ve Sonuç

Elde edilen bulgular incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin motivasyon düzeylerini etkileyen etmenlerin içsel ve dışsal etkenlere bağlı olduğu ve sınıf atmosferinden etkilendiği tespit edilmiştir. Ayrıca kişisel gelişimi sağlama, mesleği isteyerek/severek yapma, fiziki koşulların iyi olması, övgü-ödüllendirme-takdir, toplumdaki saygınlık, maaş artışı, çevredeki bireylerle iş birliği, dayanışma ve iletişim gibi faktörlerin de okul öncesi öğretmenlerinin motivasyonunu etkilediği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Motivasyon, okul öncesi öğretmeni, motivasyonu etkileyen etmenler

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi, duygubaci@stu.aydin.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, tringasirin@aydin.edu.tr

Öğretmenim Beni Sobeleyemiyor

Sultan İktimur¹, Elvan Baran Karalar², Şifa İnce³

Giriş ve Amaç

Okul öncesi eğitim, çocuğun bireysel özelliklerinin göz önünde bulundurularak tüm gelişim alanlarının bir bütün olarak ele alındığı, doğduğu günden ilköğretime kadar bilişsel, sosyal-duygusal ve dil gelişiminin kültürel değerler doğrultusunda şekillendiği bir eğitim süreci olarak tanımlanmaktadır (Tümkaya ve Gülaçtı, 2010). Okul öncesi eğitimin verildiği 0-6 yaş dönemi kritik bir öneme sahiptir. Bu kritik dönemde yaşanabilecek olumsuz durumlar çocuğun ilerideki akademik ve sosyal yaşamında da olumsuz etkilerini gösterebilir. Bu olumsuzlukları en aza indirmek okul öncesi eğitimin hedeflerindedir. Okul öncesi eğitim, farklı çevre ve ailelerden gelen çocuklara ortak bir yetiştirme ortamı sağlamaktadır. Bunu sağlarken eğitimde fırsat eşitliği ilkesini temele almaktadır (MEB,2016). Eğitimde fırsat eşitliğinin yer aldığı konulardan bir diğeri ise özel eğitimidir. Fırsat eşitliğini sağlamak için özel eğitim ihtiyacı olan çocuklara farklı fırsatlar sunulmaktadır. Bunların bazıları; rehabilitasyon merkezlerinde verilen eğitimler, bireyselleştirilmiş dersler, grup dersleri ve kaynaştırma eğitimidir. Kaynaştırma eğitimi, özel gereksinimli bireylerin yetersizliği olmayan akranları ile birlikte, destek eğitim hizmetlerinden de faydalanarak resmi ve özel; okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında aldıkları eğitimidir (MEB,2006). Okul öncesi dönemde verimli ve düzenli kaynaştırma eğitimi alan çocuğun, daha sonraki eğitim basamaklarında da olumlu etkisi büyüktür. Aynı şekilde kaynaştırma eğitiminde yaşanan olumsuzluklarında çocukların ilerideki akademik ve sosyal yaşantısını olumsuz yönde etkilemesi beklenmektedir. Bu olumsuzluklar tipik gelişim gösteren çocukları da etkileyebilir risk grubundaki çocukları da etkileyebilir. Bizlerde bu araştırma için yola çıkarken okul öncesi eğitim kademesinde görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerinin sınıflarında yer alan risk grubundaki çocukların eğitimiyle ilgili yaşadıkları süreci belirlemeyi amaç edindik. Bu amaç doğrultusunda “okul öncesi eğitimi”, “kaynaştırma eğitimi”, “okul öncesi öğretmeni”, “kaynaştırma eğitiminde okul öncesi öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlar” gibi anahtar kelimelerle internet ortamında literatür taraması yapılmıştır. Ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2020-2021 eğitim öğretim yılı için hazırladığı rapora göre okul öncesi eğitim kademesinde 549 kaynaştırma öğrencisi bulunurken ilkökul kademesinde ani bir sıçrama ile bu sayı 114.991'e yükselmektedir (MEB,2021). Bu ciddi artış okul öncesinde sobelenmeyi bekleyen birçok çocuğun varlığına ve yaşanan olumsuzlukların çocukları etkilediğine bir kanıt niteliğindedir. Bu sorunun etkenlerinden biride öğretmenler ve yeterlilikleridir. Biz bu araştırma ile bu yaşanan sürecin güçlüklerini okul öncesi öğretmenlerinden dinleyip, belirledik.

Yöntem

İstanbul ilinde yer alan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı anaokullarında görev yapmakta olan 5 okul öncesi öğretmeni ile odak grup görüşmesi yapılmıştır. Bu araştırmanın katılımcıları amaçlı örneklem yoluyla belirlenmiştir. Görüşmeler 30-40 dakika çevrim içi ortamda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir.

Bulgular ve Sonuç

Bu çalışmanın sonucunda öğretmenlerin sınıflarında yer alan hali hazırda kaynaştırma öğrencilerinin eğitiminde sorun yaşadıkları görülmektedir. Bu sorunlar için öneriler geliştirdikleri görülmüştür. Öğretmenler sınıflarında özel gereksinime ihtiyaç duyan bir öğrenciyi sadece göz kontağı ve iletişim kurma noktasında değerlendirdiklerini bildirmişlerdir. Okul öncesi eğitimden ilkokul kademesine geçildiğinde MEB'in verileri bize kaynaştırma öğrenci sayısında ciddi artış olduğunu göstermektedir. Bu durum okul öncesi öğretmenlerin bilgi yetersizliği olduğunu çalışma doğrultusunda da bir kez göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi eğitim, okul öncesi öğretmeni

¹ İstanbul Biruni Üniversitesi, 210305003@st.biruni.edu.tr

² Arş. Gör. İstanbul Biruni Üniversitesi, ebaran@biruni.edu.tr

³ İstanbul Biruni Üniversitesi, 210305017@st.biruni.edu.tr

*Bu çalışmanın tam metni TÜBİTAK 2209-A yollanmıştır

Erken Çocukluk Dönemi Resimli Çocuk Kitapları Metinlerinin Kök Değerler

Bağlamında İncelenmesi

Duygu Ozan¹, Tringa Shpendi Şirin²

Giriş ve Amaç

Her toplumun kendine özgü bazı değer yargıları vardır. Erken çocukluk dönemindeki çocuklar bu değer yargıları doğrultusunda karakterlerini oluşturmaktadırlar. Çevresel uyarıcıların etkisiyle sürekli gözlem yapan çocuk, etrafındaki bireyleri kendine örnek alarak kendi değer yargılarını oluşturan temelleri atmaktadır. Değerlerin çocuklara aktarımını ailede başlanmaktadır, bunu takip eden okul öncesi dönem ise bu değer yargılarının doğruya pekiştirildiği, yanlışsa düzeltildiği aralığı kapsamaktadır. Okulöncesi öğretmenleri derslerinde işleyeceği değerleri belirlerken, Millî Eğitim Bakanlığının programda belirlediği değerleri esas alırlar. 2017 yılında MEB (Millî Eğitim Bakanlığı) tarafından belirlenen değerler on kök değer olarak adlandırılmıştır. Bunlar; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardım severliktir. Okulöncesi eğitimde değerler ve değerler eğitimi ile ilgili çalışmalara çok fazla yer verilmediği görülmüştür. Ayrıca okulöncesi programda değerlerin öğrencilere nasıl aktarılacağı ile ilgili bulguların yetersiz olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda okulöncesi dönem çocuklarına çeşitli yollarla değerler eğitimi verilebileceği ve bunların başında da öğretmenlerin en fazla yararlandığı materyallerden birisi olan resimli çocuk kitapları olduğu düşünülmektedir. Görsel- işitsel zekâyâ hitap eden resimli çocuk kitapları çocukların hayal güçlerine, yaratıcılıklarını destekleyen niteliktedir. Zengin öğrenme ortamları oluştururken nitelikli çocuk kitaplarından faydalanmak değer aktarımı açısından da önemlidir. Bu çalışmada erken çocukluk dönemindeki resimli çocuk kitaplarının metinlerinde geçen kök değerlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma deseni benimsenmiştir. Analiz çeşidi olarak da doküman incelemesi ve betimsel analiz kullanılmıştır. Metinde yer alan- açık olarak belli olan veya örtülü olarak anlaşılan- değerler MEB'in belirlediği kontrol listesine göre kategorileştirilmiştir. Daha sonra araştırmacı tarafından bu kategoriler sıklık ve yüzdeleri hesaplanarak tablo haline getirilmiştir. 14 adet resimli çocuk kitaplarının metinleri incelenerek MEB'in belirlediği on kök değer ve kontrol listesi aracılığıyla hangi değerlerin bulunduğu belirlenmiştir.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma verilerinin analizi sonucunda erken çocukluk dönemi resimli çocuk kitaplarının metinlerinde geçen kök değerler belirlenmiş ve hangi sıklıkla hangi değerlere ne kadar yer

verildiği tespit edilmiştir. Metinlerde en fazla saygı ve dostluk kök değerlerine yer verildiği görülürken, en az vatanseverlik kök değerine yer verildiği görülmüştür. Benzer araştırmalarda da vatanseverlik bulgusuna az rastlanıldığı belirtilmiştir. Ailelerin ve öğretmenlerin olumlu değerleri içeren nitelikli resimli çocuk kitaplarını kullanması değer aktarımına önemli katkı sağlayabilir. MEB okulöncesi için yüz temel eser listesi oluşturup bunları öğretmenlerin ve öğrencilerin kullanımına sunabilir.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk eğitimi, resimli çocuk kitapları, değerler

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi, duyguozan@stu.aydin.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Aydın Üniversitesi, tringasirin@aydin.edu.tr

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Web 2.0 Araçlarının Kullanımına İlişkin Deneyimleri

Sevcan Yağan¹, Zeynep Yeşil², Özge Nur Ertaş³

Giriş ve Amaç

Öğretme ve öğrenmenin gerçekleşmesini hızlandıran aynı zamanda da basitleştiren teknolojik araçlar ve metotların ortaya çıkışı, var olan durum ele alındığında; ne tür teknolojilerden yararlanıldığını ve geleceğin öğretme-öğrenme teknolojilerinin neler olabileceğini kestirmenin ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Bu teknolojileri ifade eden kavramlardan birinin de Web 2.0 terimi olduğu açıktır. Öğretim ve öğrenimde daha yeni olanaklar sağlayan Web 2.0, bunun yanında bilgi üretme ve dağıtma şeklini sınırsız değiştirebilme özelliğini taşımaktadır. Öğretmenler bu uygulama araçlarını öğrencilerinin dikkat ve ilgisinin konuya odaklanmasında ve de öğrenmedeki deneyimlerinin geliştirilmesinde kullanabilirler. Oyunun, öğrenmenin odağına yerleştiği okul öncesi dönemde; eğitimde kullanılan teknolojilerin, çocuğa etkin rol verici özellikte olması, teknoloji ile desteklenen faaliyetlerin interaktif, uygulama temelli, ilgi uyandırıcı ve öğrenmeye dayalı bir biçimde tasarlanması gerekmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, sınıflarında Web 2.0 araçlarını kullanan okul öncesi öğretmenlerinin sürece ilişkin deneyimlerini incelemektir.

Yöntem

Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarının kullanımına ilişkin deneyimlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma modellerinden "fenomenoloji" kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu farklı devlet okullarının anaokullarında görev yapan 14 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ve kartopu örnekleme yöntemlerine göre oluşturulmuştur. Ölçüt örnekleme yönteminin kullanılmasının sebebi okul öncesi öğretmenlerinden Web 2.0 araçlarını hali hazırda sınıf içi etkinliklerinde kullananlardan seçilmiş olmasıdır. Kartopu yönteminin kullanılma sebebi ise Web 2.0 araçlarını kullanan okul öncesi öğretmenin araştırmacıyı diğer öğretmenlere yönlendirmesiyle diğer katılımcılara ulaşılmasıdır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir.

Bulgular

Araştırma bulgularına göre okul öncesi öğretmenlerinin, sınıflarında pek çok Web 2.0 aracı kullandıkları ancak etkinliklerinde en fazla, metin ve resim temelli araçlardan Canva ile test ve bulmaca oluşturma araçlarından Wordwall uygulamalarına yer verdikleri tespit edilmiştir. Araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin eğitimlerinde Web 2.0 araçlarını kullanma gerekçeleri ve Web 2.0 araçlarının faydalarına ilişkin görüşleri sorulduğunda öğrencilerin dikkat, etkileşim, aktif katılım, zaman tasarrufu, materyal desteği, motivasyon, eğlence, sonucu görme ve

pekiştirme açısından Web 2.0 araçlarından yararlanıldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin eğitimlerinde Web 2.0 araçlarını kullandığı etkinlikler ve bu etkinliklerin konularına ilişkin görüşler incelendiğinde Web 2.0 araçlarının en çok Oyun ve Türkçe etkinliklerinde kullanıldığı saptanmıştır. Öğretmenlerin çoğunluğunun Web 2.0 araçlarını kullanım sırasında kendini yeterli hissettiği bulgusuna ulaşılmıştır. Okul öncesi eğitimde Web 2.0 araçlarının kullanımında yaşanan sorunların başında, okulların teknolojik alt yapı yetersizliğinin geldiği ifade edilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın bulguları ışığında okul öncesi öğretmenlerinin, etkinliklerinde Web 2.0 araçlarından faydalandıkları, Web 2.0 araçlarının çeşitliliği konusunda bilgi sahibi oldukları, söz konusu araçların kullanımını faydalı buldukları, Web 2.0 araçlarının kullanımında kendilerini yeterli ve üst düzey yeterli olarak değerlendirdikleri, bu araçların kullanımında karşılaştıkları sorunlara ilişkin çözüm önerileri geliştirdikleri görülmektedir. Bu araştırmanın sonuçlarından hareketle okul öncesi öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarını kullanmalarının öğretim ve öğrenme etkinlikleri bakımından fayda sağladığı söylenebilir. Bu bağlamda okul öncesi öğretmenlerine hizmetiçi ve çevrimiçi eğitimler yoluyla Web 2.0 eğitimlerinin verilmesi, okullarda Web 2.0 araçlarının kullanımının yaygınlaştırılması, teknolojik altyapının iyileştirilmesi ve kaynakların etkin kullanımı önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Web 2.0 araçları, okul öncesi eğitim, okul öncesi öğretmenleri

¹ Doç. Dr., İstanbul Kültür Üniversitesi, s.yagan@iku.edu.tr

² İstanbul Kültür Üniversitesi, zeynepyesil1985@gmail.com

³ İstanbul Kültür Üniversitesi, ozgenur.ertas1@gmail.com

OBADER ve EBADER Hakkında Okul Öncesi Öğretmenlerin Görüşleri

Mehmet Akif İnci¹, Mehmet Rıfkı Baba²

Giriş ve Amaç

Okul öncesi eğitimde çocuğun gelişimin desteklenmesi ve eğitiminin daha kalıcı olabilmesi için okul öncesi öğretmenin aile ile iş birliği yapması oldukça önemlidir. Ailenin çocuğun gelişimi ve eğitimi konusunda gerekli bilince ve birikime sahip olması aynı zamanda eğitim sürecinin aktif bir katılımcısı olması okul öncesi dönem çocukların sağlıklı gelişimi ve nitelikli eğitimi için önem arz etmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında aile katılımı ve eğitimi daha önce uygulanan eğitim programlarına göre daha kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Aile eğitimi ve katılımını desteklemek amacıyla 0- 36 Aylık Çocuklar İçin Eğitim Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi (EBADER) ve 36-72 ay çocukları için Okul Öncesi Eğitim Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi (OBADER) kitapçıkları hazırlanarak programa eklenmiştir. EBADER ve OBADER ile aile ve öğretmenlerde çocuğun eğitim sürecine yönelik farkındalık yaratmak amaçlanmıştır. Bu araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin OBADER ve EBADER hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla okul öncesi öğretmenlerinin OBADER ve EBADER hakkındaki bilgi düzeyleri ve bakış açıları belirlenmeye çalışılmıştır.

Yöntem

Betimsel özellikte olan bu araştırma, nitel araştırma yöntemine göre tasarlanmıştır. Kolay ulaşılabilir örnekleme yönteminin kullanıldığı araştırmanın çalışma grubu, kamu okullarında görev yapan 14 okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Öğretmenlerin OBADER ve EBADER hakkındaki görüşlerini elde etmek amacıyla, ilgili alan yazın taramaları yapılarak araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm, öğretmenlerin kişisel bilgilerini toplamak amacıyla hazırlanan sorulardan oluşmaktadır. İkinci bölüm ise, okul öncesi öğretmenlerin OBADER ve EBADER hakkında bilgi düzeylerini ve görüşlerini ortaya çıkarmaya yönelik yarı yapılandırılmış sorulardan oluşmaktadır. Çalışmanın verileri, çalışma grubunda yer alan öğretmenlerden randevu alınarak ve uygun bir ortamda yüz yüze görüşmeler aracılığıyla elde edilmiştir. Veri toplama sürecinin sonunda açık uçlu sorulardan elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle kod, tema ve kategorilere ayrılarak tümevarımsal bir yöntemle analiz edilmiştir. Ayrıca, verinin anlaşılabilirliğini artırmak amacıyla NVivo nitel veri analizi programı kullanılarak çeşitli şema ve şekiller üretilmiştir.

Bulgular ve Sonuç

Yapılan analizler sonucu elde edilen bulgulara göre, okul önce öğretmenlerinin yarısına yakınının OBADER ve EBADER'den haberdar olmadığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin OBADER ve EBADER'i yol gösterici bir kılavuz olarak gördükleri aynı zamanda çocuk ve ebeveynle etkileşim kurulmasını kolaylaştırdığını düşündükleri saptanmıştır. Öğretmenler OBADER ve EBADER'in içeriğinin faydalı olduğu ancak daha da geliştirilebileceğini ifade etmiştir. Öğretmenler OBADER ve EBADER'e teorik bilgiden ziyade ailelerin daha aktif olmasını sağlayıcı ve daha ilgi çekici etkinliklerin eklenebileceğini ayrıca içeriklerin teknolojiyle daha uyumlu hale getirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Anahtar Kelimeler: OBADER, EBADER, aile eğitimi, aile katılımı, okul öncesi öğretmeni, okul öncesi

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, mehmetakifinci@alparslan.edu.tr

² Muş Alparslan Üniversitesi, mrifkibaba@gmail.com

4-6 Yaş Arası Çocuğa Sahip Düşük Sosyoekonomik Gelirli Ailelerin Yılmazlık

Düzeylelerinin Çocuklarını Tanıma Düzeylelerine Etkisi

Büşra Bilir¹, Abdalbaki Özbay², Kübra Bal³, Yunus Emre Erdoğan⁴

Giriş ve Amaç

Bu çalışmada, 4- 6 yaş arası çocuğa sahip düşük sosyoekonomik düzeyleye sahip ailelerin çocuklarını tanıma düzeylelerinin yılmazlık düzeylelerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Toplumun temel yapı taşı olarak görülen aile toplumu oluşturan bireylelerin yetiştirildiği ve sosyalleştiği ortamlardan oluşmaktadır. Ailenin temel işlevlerinden biri ve en önemlisi çocuklarını geleceğe hazırlamaktır. Aile içi ilişkiler doğal olarak aile bireyleleri ve özellikle çocuklar üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Ailelerin çocuklarının sosyal, duygusal, bedensel yönden tanımaları çocuğun ihtiyaçlarını fark etmelerine ve çocuğun gelişimine katkısı konusunda önem taşımaktadır. Çocuklarını iyi tanıyan aileler, çocuklarının yardıma ihtiyaç duydukları noktalarda onlara yardım ederek gelişim gösterdiği yönlerini fark etmektedir. Bireyin gelecekteki yaşamının temellerinin atıldığı 4-6 yaş dönemi gelişim açısından oldukça önemlidir. Bu dönemde kalıtımın bireylelere sağladığı potansiyelin gerilemesi ya da gelişmesi durumunun, bulunulan çevredeki uyaranların sağladığı etkiye bağlı olarak değiştiği söylenebilir. Bu bağlamda, çocuğun doğduğu andan başlayarak çok yönlü gelişimin gerçekleştiği toplumun en küçük birimi olan aile oldukça önemlidir. Ailenin çocuğun varlığından mutluluk duyuyor olması ve kendi içinde olumlu ilişkiler kurabilen yetişkinlerin varlığı çocuğun kendine olan güveninin gelişmesinde önemli rol oynamaktadır. Çocuğun her alanda olan gelişimi birbiri ile ilişki içerisindeydir. Gelişim, zihinsel, bedensel, dilsel ve sosyalduygusal açıdan süreklilik gösteren bir bütündür. Okul öncesi dönemde gelişim bazı etkenlerden etkilenmektedir. Bu etkenler çocuğun doğuştan getirmiş olduğu özellikler ve çevresel faktörlerdir. Çevresel faktörlerin ilk aşamasını aile oluşturmaktadır. Ailenin çocuk üzerindeki etkisi doğumdan önceki dönemi de kapsamaktadır. Annenin ya da babanın çocuğu isteyip istememesi, annenin sağlıklı hamilelik geçirmesi ve kullanmış olduğu ilaç, ailenin çekirdek ya da geniş aile olması, ailenin sosyoekonomik durumu, sosyokültürel yapısı, çocuktan beklentileri doğumdan sonra devam etmekle beraber yakın çevresinde bulunan insanlarla olan iletişimini de etkileyebilecektir. Çocuk aile içerisinde kurduğu iletişim ve etkileşim sayesinde hem ait olmayı hem de sahiplenmeyi öğrenir. Çocuk öğrenirken aile bireylelerinin davranışlarını gözlemler ve model alır. Çocuk ya da çocuklar, ebeveynleri ile daha çok vakit geçirdiği için anne-babalarını taklit etmeye başlarlar ve anne-babalarının takınımış oldukları tutumları sergilerler (Çetinkaya, 2016). Erken yaşlarda edinilen deneyimler sonraki yıllar için sadece öğrenim yaşamını değil sosyal ve duygusal alanda da gelişimi etkilemektedir. Günümüzde pek çok çocuğun hayatında yetersiz bakım, olumsuz çevre koşulları ve ekonomik zorluklar gibi risk faktörleri bulunmaktadır (Arı, 2005). Her insanın farklı özelliğe sahip olarak

dünyaya gelmesi ve farklı çevrelerde yetişmeleri bireyler arası farklılıkların temel nedenleri arasındadır. Bu farklılıklar çerçevesinde, bireyin tanınmasına gereken önemin verilmesini gerektirmektedir (Bakırcıoğlu, 1997). Bireyi tanıma bir insanın hangi özelliklere ne derecede sahip olduğunu bilmek demektir. Bireyin sahip olduğu özelliklerin ayrıntılı olarak bilinmesi, onun kendini tanıması ve geliştirmesi için de gereklidir. Bireyler arası farklılıkları ortaya çıkarmak ve bu farklılıkları oluşturan özellikleri açısından gelişimine katkıda bulunmak ailelere büyük görevler düşmektedir (Taner, 2005). Bu bağlamda, 4-6 yaş grubu çocukların düşük sosyoekonomik ailelerin yılmazlık düzeylerinin çocukları tanıma düzeyleri etkisini incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmada ulaşılmak istenen amaçlar bakımından nicel araştırma modeline dayanan korelasyonel araştırma yöntemi kullanılması planlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Gaziantep ili Şehitkamil ve Şahinbey ilçesinde sosyoekonomik düzeyi düşük mahallelerde yaşayan 4-6 yaş grubu çocukların ailelerinden oluşmaktadır. Araştırmada örneklem belirlenirken kolay\uygulanabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubu 250 aileden oluşmaktadır. Veri toplama araçları olarak; “Çocuk Kişisel Bilgi Formu”, “Aile Yılmazlık Ölçeği” ve “Çocuk Eğitimi Yeterliği Ölçeği”nde yer alan Çocuğu Tanıma alt boyutu kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç

Ulaşılan veriler, yüzde ve frekans tabloları ile ifade edilmesi, SPSS istatistik programı kullanılarak veri analizleri gerçekleştirilmesi ve değerlendirmeler yapılması planlanmıştır. 4-6 Yaş arası Çocukları bulunan ailelerin yılmazlık düzeylerinin çocuklarını tanıma düzeyleri üzerine bağımsız değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesinde cinsiyet için bağımsız örneklem için t testi; kardeş sayısı, anne öğrenim durumu ve baba öğrenim durumu için tek yönlü varyans analizi (ANOVA); aile gelir düzeyi için de Kruskal-Wallis testi kullanılarak analizler yapılması planlanmıştır. 4-6 Yaş arası Çocukları bulunan ailelerin yılmazlık düzeylerinin çocuklarını tanıma düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Korelasyon katsayıları hesaplanması planlanmıştır. 4-6 Yaş arası Çocukları bulunan ailelerin yılmazlık düzeylerinin çocuklarını tanıma düzeyleri ne derecede yordadığını bulmak için basit doğrusal regresyon analizi yapılması planlanmıştır. Araştırmanın bulgularında çocuğunu daha çok tanıyan ailelerin yılmazlık düzeylerinin de yüksek olduğu, çocuğunu daha az tanıyan ailelerin yılmazlık düzeylerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yılmazlık düzeyi ile çocuğunu tanıma düzeyi arasında pozitif yönde orta düzeyde bir korelasyon olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yılmazlık, aile, çocuk

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

16. ULUSAL OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİ KONGRESİ 09-11 Kasım 2023

¹ Arş. Gör., Hasan Kalyoncu Üniversitesi, busra.bilir@hku.edu.tr

² Hasan Kalyoncu Üniversitesi, abdulbaki.ozbay@std.hku.edu.tr

³ Hasan Kalyoncu Üniversitesi, kubra.bal@std.hku.edu.tr

⁴ Hasan Kalyoncu Üniversitesi, y.emreerdogan@yandex.com

Okul Öncesi Öğretmeninin Cinsiyetine Yönelik Ebeveynlerin Algılarının İncelenmesi:

Nitel Bir Çalışma

Mehmet Rıfkı Baba¹, R. Samil Tatık²

Giriş ve Amaç

Çocuğun eğitim hayatının temelini atıldığı okul öncesi dönem, çocukların tüm gelişim alanlarının kritik dönemlerini içine almakta ve bu dönemde verilen eğitim, çocuğun karakter, sosyal, duygusal ve bilişsel yönlerine etki edip çocuğun geleceğine yön vermektedir (Şenol, Ergün 2015). Ülkemizde yaygınlaşan ve ilginin sürekli arttığı okul öncesi eğitimde erkek öğretmen sayısının da artmasıyla birlikte, cinsiyet algısına dayalı bazı problemler görülmektedir (İnan, Bayındır, Doğan-Temur ve Bartan, 2010). Erkek öğretmenlerin okul öncesi eğitimde yaşadıkları problemlerin ortaya çıkmasında toplumsal cinsiyet algıları önemli bir olgudur (İpek, 2020). Bu bağlamda çalışmanın amacı, çocukları okul öncesi eğitimi almakta olan ebeveynlerin okul öncesi öğretmenin cinsiyetine yönelik algılarının incelenmesidir.

Yöntem

Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseniyle yürütülmüştür. Çalışma grubu, çocukları okul öncesi eğitimi almakta olan 11 ebeveynden oluşturulmuştur. Ebeveynlerden ikisi kadın, dokuzu erkek; birisi doçent doktor, beşi doktor öğretim üyesi, üçü öğretim görevlisi ve ikisi araştırma görevlisi olup ölçüt örnekleme tekniğiyle çalışma grubu oluşturulmuştur. Ölçüt olarak “ebeveynin akademisyen olması” belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak açık uçlu görüşme formu kullanılmış ve formda dört demografik bilgi sorusuna ve dokuz açık uçlu soruya yer verilmiştir. Verilerin tümü araştırmacılardan birisinin yüz yüze görüşmeler yapmasıyla elde edilmiştir ve katılımcılardan izin alınarak görüşmeler ses kaydına alınmış, izin alınmadığında ise veriler araştırmacı tarafından not edilmiştir. Daha sonra ses kayıtları, bilgisayar ortamında yazıya dökülmüş ve not edilen görüşmeler de bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Elde edilen veriler, nitel analiz programlarından birisi olan NVIVO 20 yazılımıyla içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi sonucunda beş tema ve yirmi beş kod oluşturulmuştur. Oluşturulan kodlar ve temalar araştırmacılar tarafından gözden geçirilmiş ve gerekli düzenlemeler yapılarak son halleri verilmiştir.

Bulgular ve Sonuç

Veriler analiz edildiğinde; çocuğun okul öncesi öğretmenine bağlanmasında öğretmenin mizacının ve çocukla etkileşiminin önemli rol oynadığı, okul öncesi öğretmenine güven duyulabilmesi için ebeveynin beklentilerinin önemli olduğu; okul öncesi öğretmenin çocukla iletişimde cinsiyetin etkili bir faktör olmadığı ve öğretmenin mizacının çocukla etkileşimde belirleyici olduğu, disiplin ve sınıf yönetimi sağlamada okul öncesi öğretmenin cinsiyetinin

önemli bir faktör olmadığı ancak erkeklerin mizacının disiplin ve sınıf yönetimi sağlamaya daha yatkın olduğu, çocukların okul öncesi öğretmenini rol model olarak görmedikleri ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, ebeveynlerin okul öncesi öğretmenin cinsiyetini önemsemedikleri, öğretmenin alan ve meslek bilgisinin iyi düzeyde olmasına ayrıca öğretmenin mesleğini adanmışlık içinde yerine getirmesine önem verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Algı, erkek, erkek okul öncesi öğretmeni, okul öncesi, öğretmen

¹ Muş Alparslan Üniversitesi, mrifkibaba@gmail.com

² Doç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi, rs.tatik@alparslan.edu.tr

Erken Çocukluk Döneminde Dil Becerilerinin Bireysel ve Ailesel Faktörler Bağlamında İncelenmesi

Yağmur Çalkayış¹, Cansu Kaygısız², Mefharet Veziroğlu Çelik³

Giriş ve Amaç

Çocuklar doğumdan altı yaşına kadar dil gelişimde kritik bir dönem yaşarlar. Bu dönemde dinleme ve konuşma becerileri gibi dili oluşturan öğeler, çocukların içinde buldukları çevrede kurdukları etkileşimler sırasında eş zamanlı ve birbirleriyle ilişkili bir şekilde gelişir. Sözel dili kullanma becerisi olan ifade edici dil becerisi, çocuğun tüm gelişim alanlarıyla ilişkili olan temel bir beceridir. Başkalarıyla etkileşime girme, duyguları veya istekleri ifade etme gibi sosyal yaşantı içerisinde ifade edici dil becerilerine sıklıkla başvurulmaktadır. Bununla birlikte ifade edici dil becerileri düşünme becerilerinin gelişimini desteklemekte ve ilerleyen yıllardaki okul başarısının temellerini oluşturan erken okuryazarlık becerilerinin gelişimine zemin sağlamaktadır. Erken çocukluk döneminde ifade edici dil becerilerinin, çocukların doğrudan kendileriyle ilgili olan bireysel değişkenlerle birlikte, içinde buldukları fiziksel ve sosyal çevrenin özellikleriyle de ilişkili olduğu düşünülmektedir. Çocukların ev ortamındaki fiziksel uyaranlar, bu ortamda yer alan kitap sayısı, ebeveynlerin çocuklarına kitap okuma durumları ve ebeveyn-çocuk ilişkisi gibi birçok ailesel faktör çocukların ifade edici dil becerilerinin gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda mevcut araştırmanın amacı, çocukların ifade edici dil becerileriyle yaş, cinsiyet, okul öncesi eğitime katılım gibi bireysel özelliklerin yanında; ebeveynlerin sosyoekonomik durumu, öğrenim düzeyleri, çocukların ebeveynleriyle olan etkileşimleri ve ebeveyn-çocuk ilişkisinin niteliği gibi ailesel faktörlerin ilişkisinin incelenmesidir.

Yöntem

Mevcut çalışma nicel araştırma türlerinden korelasyonel araştırma türünde tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 114 çocuk oluşturmaktadır. Çocukların bireysel ve ailesel özelliklerine ilişkin bilgiler araştırmacılar tarafından ilgili literatür ve uzman görüşlerine dayalı olarak geliştirilen bilgi formları aracılığıyla elde edilmiştir. Bunların yanında anne-babaların çocuklarıyla olan ilişkileri Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği ile, çocukların ifade edici dil becerileri ise Kelime Söyleyiş Testi aracılığıyla ölçülmüştür. Elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistiklere başvurulmuştur.

Bulgular ve Sonuç

Mevcut çalışmada ilgili verilerin analizinde uygun istatistiksel testlerin seçilebilmesi için öncelikle, verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Her bir veri toplama aracı için basıklık çarpıklık değerlerinin -1 +1 aralığında olduğu görülmüş ve ilgili betimsel

İstatistik testler uygulanmıştır. Çocukların ifade edici dil becerilerini bireysel ve ailesel faktörler bağlamında inceleyen bu araştırmada ebeveynin çocuğa kitap okuma sıklığı arttıkça çocuğun ifade edici dil becerisinin (doğru söylediği kelime sayısının) desteklendiği ve evdeki kitap sayısının artmasının çocukların ifade edici dil becerilerine katkıda bulunduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlardan hareketle, ebeveynlerin çocuklarına günde ne kadar kitap okudukları, evde bulunan kitap sayısı, çocuklarıyla ne kadar konuştukları, konuşurken ne kadar kelime kullandıkları ve bu süreçte kurdukları ilişkinin niteliği çocukların dil gelişimleri açısından oldukça önemli bir konu olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk, okul öncesi, dil gelişimi, aile

¹ İstanbul Medipol Üniversitesi, yagmurcalkayis@gmail.com

² Arş. Gör., İstanbul Medipol Üniversitesi, ckaygisiz@medipol.edu.tr

³ Doç. Dr., İstanbul Medipol Üniversitesi, mvcelik@medipol.edu.tr

Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Dergilerin Sosyal Duygusal Öğrenme Becerilerini Ele Alma Düzeyi Açısından İncelenmesi

Zeynep Begüm Dalgıç¹, Tuğçe Alcı², Gülşah Akdağ³, Ayça Ülker⁴

Giriş

Sosyal duygusal gelişim bireyin duygularını tanımasına, kişiler arası ilişkilerini düzenlemesine, öz denetim kazanmasına, yaşadığı çevreye farkındalıkla yaklaşarak uyum göstermesine destek olur. Sosyal duygusal öğrenme (SDÖ) ise bireyin duygularını yönetebilme, diğer bireyleri gözeten sorumlu karar alabilme, destekleyici ve sürdürülebilir ilişkiler kurma, sağlıklı kimlik geliştirmek için gerekli bilgi, beceri, tutumları edinme ve etkili bir şekilde uygulama süreci olarak tanımlanmaktadır. SDÖ becerileri ‘öz farkındalık’, ‘öz yönetim’, ‘sosyal farkındalık’, ‘ilişki becerileri’, ‘sorumlu karar alma’ olmak üzere beş boyutta sınıflanmaktadır. SDÖ becerileri, her ortamda bireyler arası ilişkilerin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için değerli becerilerdir. Çocuklar bu becerileri diğer bireyleri gözlemleyerek; yazılı, basılı ve görsel kaynaklardan izleyerek model alma yoluyla edinirler. Alan yazında, SDÖ becerilerine ilişkin uygulamalara yalnızca okullarda değil tüm sosyal ve eğitsel politikalarda yer verilmesi gerektiği vurgulanmakta; aile ve öğretmen eğitimi başta olmak üzere öğretmen yetiştirme programlarının, yazılı ve görsel medya araçlarının SDÖ’nün gelişimindeki rolüne dikkat çekilmektedir. Çocuk dergileri, çocukların gelişim süreçlerini destekleyen, öğrenme ihtiyaçlarına yönelik yazılı ve görsel metinlerin yer aldığı süreli yayınlardır. Çocuk dergilerinin, çocuklara bilgi verme, eğlendirme, dil becerilerini destekleme, sosyal becerileri kazandırma gibi amaçları göz önüne alındığında dergilerin, içeriğindeki metinler, görsel öğeler, etkileşimli uyarılar aracılığıyla SDÖ becerilerini destekleyebilecek araçlar olduğu görülmektedir. Bu açıdan, çocuklara hitap eden dergilerde, SDÖ becerilerinin ne ölçüde ele alındığının incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Amaç

Bu çalışmada okul öncesi dönemdeki çocuklara hitap eden dergilerin, SDÖ becerilerine yer verme düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında çocuk dergilerinde, beş temel SDÖ becerisi olan öz farkındalık, öz yönetim, sosyal farkındalık, ilişki kurma, sorumlu karar verme becerilerinin ele alınma düzeyi incelenmiştir.

Yöntem

Araştırma, okul öncesi dönemdeki çocuklara hitap eden çocuk dergilerinin, içerdikleri SDÖ becerilerinin metinlerde ve görsellerde incelendiği doküman incelemesine dayalı nitel bir çalışma olarak ele alınmıştır. Araştırmanın örneklemi, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yoluyla belirlenen beş dergiden oluşmaktadır.

Bu anlamda araştırmacılar tarafından belirlenen ölçütler, dergilerin basım sayısı, dergilere ait sosyal medya hesaplarının takipçi sayısı ve dergilerin 3-6 yaş aralığına hitap etmesidir. Bu ölçütleri karşılayan, Türkçe yayımlanmış, farklı yayınevlerinden beş derginin yedişer sayısı olmak üzere; dergiler, uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan ve 100 maddeden oluşan ‘Görsellerde ve Metinde SDÖ Becerileri İnceleme Formu’ kullanılarak araştırmacılar arasında tutarlılık dikkate alınarak incelenmiştir.

Bulgular

Betimsel analizler sonucunda, formda yer alan göstergelere 862 defa rastlandığı görülmüştür. Dergilerdeki içeriklerin, formda yer alan göstergeleri karşılama düzeyleri şu şekildedir: Öz farkındalık $f=291$ (%33,75), öz yönetim $f=173$ (%20,06), sosyal farkındalık $f=169$ (%19,60), ilişki kurma $f=123$ (14,26) ve sorumlu karar verme $f=106$ (%12,29). Dergilerde, SDÖ becerilerine metin ve görsellerde farklı düzeylerde yer verildiği belirlenmiştir. Elde edilen bu bulgular, ilgili içerikler dâhilinde yorumlanarak alan yazın bağlamında tartışılacaktır.

Sonuç

Bu çalışma, SDÖ becerilerinin çocuklara hitap eden süreli yayınlardaki dağılımının incelenmesi bakımından önem taşımaktadır. Çalışmanın yayıncılara, medya çalışanlarına, öğretmenlere, öğretmen adaylarına ve ebeveynlere çocukların SDÖ süreçlerini desteklemek üzere yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal duygusal öğrenme, okul öncesi dönem, çocuk dergileri, doküman inceleme

¹ Hacettepe Üniversitesi, zeynepdalgic631@gmail.com

² Hacettepe Üniversitesi, tugcealci1042@gmail.com

³ Hacettepe Üniversitesi, gulsah.akdag394@gmail.com

⁴ Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi, a.ulker@hacettepe.edu.tr

* Bu çalışma TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı tarafından desteklenmektedir.

Erken Çocukluk Döneminde Duyusal Eğitimin ve Duyu Bütünleme Farkındalığının Eğitimdeki Yeri

Zeynep Sönmez¹

Giriş ve Amaç

Bebekler anne karnından itibaren duyuları aracılığıyla çevresini tanımaya, keşfetmeye ve öğrenmeye açık bulunmaktadır. Duyuları arasındaki bağ sayesinde gelişimleri ilerlemektedir. Bu bağ yaşamımızın ilk yılları olan 0-7 yaş aralığında en yüksek düzeyde çalışmaktadır. Bilinen ve dünyayı keşfetmemizi sağlayan duyularımız vardır. Bunlar koklama, tatma, işitme, dokunma ve görme olmak üzere beş tanedir. Bilinen bu duyularımızla beynimiz arasındaki sinyallerin bağ kuramaması sonucu istendik davranış yerine getirilememekte veya aksaklıklar yaşanmaktadır. Yapılan araştırmalar bu duyularımız dışında çok yaygın bilinmeyen fakat duyularımızın bütünlüğü için gelişimimizde önemli yer tutan vestibüler ve proprioseptif olmak üzere iki duyumuz daha olduğunu göstermektedir. Alanında uzman kişiler tarafından vestibüler (denge) ve proprioseptif (kas) duyularımız ile ilgili birçok çalışma yapılmaktadır. Duyu bütünleme, anne rahmine düşen ceninin beynindeki duyu kanallarının hareketiyle başlar. Duyusal uyarıların kullanılmak üzere beynimizde uyumlanması duyu bütünleme sürecini göstermektedir. Üretken, iyi organize olabilen bazı insanların mükemmel bir duyu bütünlemeye sahip olduğu, bazılarının özellikle iyi olduğu, bazılarının orta veya zayıf olduğu belirtilmektedir. Beynimiz zayıf bir duyu bütünleme gerçekleştirebiliyorsa hayat kalitemizi etkileyecek sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Çocuklar evlerindeyken böyle bir problem çok az fark edilmektedir veya hiç fark edilmemektedir. Okula başladıklarında yaşadıkları duyu bütünleme problemi yüzünden öğrenme, okuma-yazma ve aritmetik becerilerde karmaşa yaşamaktadırlar. Okula başlayan çocuk fark edilmeyen bu sorundan dolayı büyük problemler yaşamaya başlayabilmektedir. Duyu bütünleme uygulamaları sayesinde bu sorunları aşan çocuklar kendilerine daha çok güvenmekte ve özgür hissetmektedirler. Okul öncesi dönemde bu sorunları yaşayan çocuklar farklı davranış biçimleriyle kendilerini göstermektedirler, fakat öğretmenler tarafından çoğu zaman anlaşılılmamaktadırlar. Henüz duyu bütünleme ve duyular arasındaki bağın gelişime etkisi konusundaki farkındalığın tam olarak yerini bulmadığı görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, erken çocukluk döneminde duyu bütünleme, duyusal işleme gibi birbirine bağlantılı kavramlar hakkında literatüre katkı sağlamış ve geleceğe ışık tutmuş çalışmalarını inceleyerek ortaya eleştirel bir çalışma çıkarmaktır.

Yöntem

2000-2022 yılları arasında ulusal ve uluslararası yapılmış erken çocuklukta duyu bütünleme konulu makaleler, yüksek lisans, doktora tezleri ve bildiriler gibi dokümanlar meta-analiz yöntemiyle incelenmiştir. Bu inceleme sırasında tüm çalışmalar numaralandırılarak tabloya yerleştirilmiştir. Tabloda çalışmanın adı, çalışıldığı yıl, araştırma yöntemi, hangi bölüm uzmanları tarafından yapıldığı, araştırmanın türü gibi analizlere yer verilmiştir. Ortaya çıkan veriler grafiklerle gösterilmiştir. Literatür taramasında araştırmaların erken çocuklukta aile,

öğretmen ve çocukları kapsamına, metinlerin tamamının ulaşılabilir ve okunabilir olmasına dikkat edilmiştir.

Araştırmada ön ve son test, kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarının belirlenmesinde kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç

Çalışmanın içeriği kapsamında elde edilen kaynaklar uygulama alanlarına göre kategorileştirilmiştir. Ortaya çıkan bulgular ışığında duyu bütünleme uygulamalarının yalnızca özel gereksinimli çocuklar ile yapılmadığı, normal gelişim gösteren çocuklar ile de birçok araştırma gerçekleştirildiği görülmüştür. Araştırmaların sağlık bilimleri ve eğitim bilimleri alanında çalışan meslek grupları tarafından yapıldığı görülürken, eğitim bilimleri alanı çalışanları olarak okul öncesi öğretmenleri tarafından yapılan araştırmaların da olduğu ortaya çıkmıştır. Günümüz şartları ve değişen Dünya üzerinde çocukların ihtiyaçları doğrultusunda öğretmenlerin bu alanda daha çok çalışma yapmaları ve bu konuda alanında uzman kişiler tarafından desteklenmeleri gerektiği görülmüştür. Ülkemizde, eğitim bilimleri alanında duyu bütünleme uygulamalarına ve araştırmalarına daha çok yer verilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Duyu bütünleme, duysal işleme, duysal entegrasyon, erken çocuklukta duysal işlev

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi, zsonmez@stu.aydin.edu.tr

Düşünme Rutinleriyle Zenginleştirilmiş Sanat Eğitim Programının Çocukların Yaratıcılıkları Üzerine Etkisinin İncelenmesi

Elif Alkız¹, Ayşe Nur Hayma², Arife Nur Muslu³, Beyzanur Keskin⁴, Özlem Yurt Tarakçı⁵

Giriş ve Amaç

Yaratıcılığı etkin kılmada en önemli etkenlerden birisi düşünmedir (Öztürk ve Bektaş, 2004). Düşünme ile elde edilen yeni bilgiler ve var olan önceki deneyimler birleşerek ortaya yaratıcılığı çıkarmaktadır. Düşünme sayesinde elde edilen bilinç ile çocuklarda neden-sonuç ilişkisi kurma, olaylara farklı açılardan bakabilme, detayları ve görülmeyeni fark edebilme gibi yetenekler gelişir. Bu da yaratıcılıklarının gelişmesine ve kendilerini farklı yollarla ifade etmelerine büyük katkı sağlamaktadır. Bu nedenle yaratıcılığı ifade etmek için önce düşünceleri ifade etmek gereklidir. Çocukların düşüncelerini ifade edebilmeleri ve bu süreçte katılabilmelerini sağlamak için çeşitli yaklaşımlar vardır. Düşünme rutinleri bunlardan bir tanesidir. Düşünme rutinleri, öğrencilerin düşüncelerini görünür kılmak için onların düşünme süreci içerisine girmelerini sağlayan (Salmon ve Lucas, 2011; Tishman ve Palmer, 2005) çeşitli sorular veya metaforları içeren öğrenilmesi kolay yapılardır. Çocuklara açık uçlu sorular yönelterek fikirleri alınır ve düşünceleri sağlanır. Çocukların fikrinin alınarak fikirlerinin önemsendiği bir ortam oluşturulur. Sınıftaki çocuklar birbirlerinin düşüncelerini dinlerler, yorum yaparlar böylelikle yeni çıkarımlar elde ederler. Çocuklardan gelen farklı soru ve yorumlarla aktif bir sınıf ortamı oluşturulmuş olunur. Çocuklarda heyecan uyanır ve öğrenme bir adım ileriye taşınır. Öğretmen bilgi düzeyinde sorular sorar sonrasında aldığı yanıtlar için çocuğa fikrini kendi cümleleriyle açıklamasını ister. Bu şekilde öğretmen çocuğun bilgisini nasıl anlamlandırdığını anlamış olur. Düşünme rutinleri, çocuğun düşünme yoluna girmesinin sağlanması ve bunun sistematik bir biçimde uygulanmasıdır. Düşünme rutinlerinin sınıf içinde uygulanabilirliği ve çeşitli yaş gruplarına göre uyarlanabilirliği açısından öğretmenlere büyük kolaylık sağlayan bir uygulamadır (Taşbakan ve Koç, 2022). Bu araştırmanın amacı; düşünme rutinleri ile zenginleştirilmiş sanat eğitim programının çocukların yaratıcılıkları üzerinde etkisinin incelenmesidir. Bu amaçla proje kapsamında, erken çocukluk dönemi çocuklarına düşünme rutinleri ile geliştirilen yaratıcı sanat etkinlikleri uygulanmıştır. Geliştirilen bu etkinlikler ve değerlendirme çalışmasının çocuklara farklı deneyimler sunması ve erken çocukluk alanında sanat ve yaratıcılık konusuna ise farklı bir bakış açısı kazandırması hedeflenmiştir.

Yöntem

Araştırmada ön ve son test, kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarının belirlenmesinde kolay ulaşılabılır durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma iki farklı okuldan 13 deney, 10 kontrol grubunda olmak üzere toplam 23, 6 yaşında çocuk ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya başlamadan çocukların velilerine gerekli bilgilendirme yapılarak, onay formu doldurulup izinler alınmıştır. Araştırmanın verileri, çocukların yaratıcılık düzeylerini ölçmek amacıyla Eason, Giannangelo ve Franceschini (2009) tarafından geliştirilen ve Yıldız Çiçekler, Alakoç Pirpir ve Aral (2020) tarafından uyarlanmış olan Erken Çocukluk Yaratıcılık Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Deney grubuna dahil olan çocuklara 10 haftalık çocukların yaratıcılık becerilerini desteklemek amacıyla hazırlanan “Düşünme Rutinleri ile Zenginleştirilmiş Sanat Eğitim Programı” uygulanmıştır. İlgili ölçek deney ve kontrol grubunda yer alan çocuklara, ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Deneysel süreç sonunda deneysel işlemin etkililiğini test etmek amacıyla Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ve Mann Whitney U Testi kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç

Yaratıcılık Ölçeği ön test sonucunda elde edilen puanlarda deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir. Başka bir ifade ile çocukların yaratıcılıkları arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bu durum grupların yaratıcılık becerisi yönünden denk olduğunu göstermiştir. Deney ve kontrol gruplarının Yaratıcılık Ölçeği son test puanlarında deney grubu lehine anlamlı derecede farklılık ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda deney grubunun yaratıcılık ön test-son test puanları arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Araştırma verilerinin analizi sonucunda düşünme rutinleri ile zenginleştirilmiş Sanat Eğitim Programı'nın çocukların yaratıcılık becerilerini desteklediği görülmüştür. Sonuç olarak, okul öncesi eğitim kurumlarında bir eğitim yılı süresince düşünme rutinlerinin eğitim programına entegre edilebileceği, bununla birlikte çocukların yaratıcılık becerilerinin gelişiminin desteklenmesine yönelik etkinliklere farklı yöntem ve teknikler kullanılarak önem verilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Düşünme rutinleri, sanat eğitimi, yaratıcılık, okul öncesi eğitim

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, elifalkiz6@gmail.com

² Milli Eğitim Bakanlığı, haymaayse419@gmail.com

³ İstanbul Medeniyet Üniversitesi, arifenurmuslu@gmail.com

⁴ İstanbul Medeniyet Üniversitesi, beyzanurkeskin1733@gmail.com

⁵ Doç. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi, ozlemyurt37@gmail.com

*Bu çalışma, TÜBİTAK tarafından 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Erken Çocukluk Döneminde STEM Eğitiminin Bilişsel Gelişim Üzerindeki Etkisi

Münevver Kulaç¹

Giriş ve Amaç

Eğitim kelime anlamıyla verilecek olan bilginin teorik kısmının anlatılmasıdır. Eğitimin genel amacı ise verilen bilginin faydalı bir şekilde pratiğe dökülerek ortaya çıkarılmasını hedeflemektedir. Günümüzde teknoloji; günlük yaşam gibi temel alanlarda bile hayatımıza dahil olmasıyla birlikte eğitimin içine de dahil olmuştur. STEM eğitimi, eğitimde teknolojinin pozitif yönde kullanılabileceği bir eğitim modeli olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu eğitim modeli, öğrencilerin temel becerileri disiplinler arası bir şekilde öğrenmelerini, deneyimlemelerini ve fikir geliştirmelerini ön planda tutmaktadır. STEM eğitim anlayışı öğretmen merkezli eğitim uygulamalarından ayrılarak, problem çözmeye ve sorgulamaya dayalı öğrenme deneyimleri sunmaktadır (Breiner, Harkness, Johnson ve Koehler, 2012). Bu nedenle öğrenciler, öğrendikleri bilgileri deneyimleyerek günlük yaşamlarında da uygulayabilmektedirler.

Erken çocukluk dönemi, eğitimin başladığı en temel dönemdir. Bu dönemde, çocukların öğrenme istekleri, sorgulamaları ve doğal ilgilerinin eğitim alanına katkısı göz ardı edilemez. Aynı zamanda her çocuğun gösterdiği ilgi ve heyecan ya da öğrenme isteği birbirinden çok farklı olabilmektedir. STEM eğitimi, erken çocukluk döneminde uygulanabilirlik açısından birçok çalışmaya konu olmuş, (Katz, 2010; Yıldırım ve Selvi ,2016; Soylu, 2016) ve yapılan çalışmalarda, belirtilmiştir. Erken çocukluk dönemindeki temel becerilerin, STEM eğitimi kazanımları ile bağdaştırılarak çocuklarda problem çözme, yaratıcılık gibi olumlu sonuçların kazandırılacağından bu eğitim müfredata eklenmelidir. STEM eğitiminin kelime anlamına bakacak olursak, Science (Fen), Technology (Teknoloji), Engineering (Mühendislik), Mathematics (Matematik) kelimelerinden oluşmaktadır. 4 farklı disiplini içinde barındıran bu eğitim programı birbiri ile ilişkilendirilerek uygulandığından disiplinler arası bir eğitim modeli olarak bilinmektedir. Bu eğitim modeli, 21.yy becerilerinin gelişmesine de katkı sağlamak ve bireylerin yeterlilik kazanmasını da ön planda tutmaktadır. Öğrenciler, eğitim modeli sırasında problem çözme üzerine odaklanırken aynı zamanda farklı disiplinlere uygun olarak diğer çözüm yöntemlerini de kullanmaktadırlar (Yabaş & Çorlu, 2021).

STEM eğitim modelinde, uygulanabilirliğin kolaylaştırılması ve sürecin daha basit bir şekilde yönetilebilmesi için ‘’ STEM Çengisi’’ bulunmaktadır. Erken çocukluk döneminde STEM eğitim modeline dayalı alan yazında çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Daha çok lise, ortaokul düzeyinde uygulanmış çalışmalar bulunmakla birlikte erken çocukluk dönemine ait yeterli bir sonuç bulunamamıştır.

Yöntem

Araştırmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Uygulanacak olan ‘‘Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu’’ ve ‘‘Öğretmen Öz Değerlendirme Formu’’ ile birlikte nicel araştırma yöntemlerinden olan görüşme metoduna de yer verilmektedir. Araştırma katılımcılarının belirlenmesinde Bahçeşehir Koleji Dragos Kampüsü Anaokulundaki farklı yaş gruplarına ait 2 sınıfın okul öncesi öğretmenleri ile görüşme sağlanması planlanmaktadır. Araştırmanın verileri, Bahçeşehir Koleji Dragos Kampüsü Anaokulundaki farklı yaş gruplarına ait 2 sınıfın okul öncesi öğretmenleriyle betimsel analiz yöntemi şeklinde incelenecektir.

Bulgular ve Sonuç

Kongre tarihine dek veri analiz süreçleri tamamlanacak ve kongrede sunulacak şekilde hazırlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, STEM eğitimi, tasarım tabanlı araştırma

¹ Bahçeşehir Üniversitesi, munevverkulac@icloud.com

Okul Öncesi Eğitimde Mesleki Etik İkilemler: Öğretmenlerin, Lisansüstü Öğrencilerin ve Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Bahar Dağ¹, Özlem Dönmez²

Giriş ve Amaç

Etik, insanların davranışlarını düzenleyen ilke, kural, değer ve normların bütünü olarak ifade edilmektedir. Meslek etiği ise dünyanın her yerinde aynı mesleği paylaşan kişilerin oluşturulan etik kodlara uygun davranmasını temsil etmekte ve bireylerin etik tercihler yapmasına yol gösteren ilkelerdir. Ülkemizde 657 Sayılı Devlet Memurları Kanun'u kapsamında görev yapan memurlar için "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" te mesleki etik ilkeler yer almaktadır. Öğretmenler de etik ilkelerin yer aldığı bu belgeyi imzalayarak bu ilkelere uygun davranacağını öne sürmektedir. Planlanan tüm öğrenme süreçlerinin ve etkinliklerin bu ilke çerçevesinde yapılandırılması gerekmektedir. NAEYC (Amerika Birleşik Devletleri "Ulusal Erken Çocukluk Eğitimi Birliği) erken çocukluk eğitimde etik davranışlara ilişkin ilkeler belirlemiştir. Bu etik ilkeler çocuklar, meslektaşlar, aileler ve toplum olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır. Ancak bazı durumlarda çatışma içeren, çözümü zor içerikler oluşabilir. Bu durumda birey için iki zıt kutuplu duygu "Etik ikilem" oluşur ve etik bir problem karşısında karar verme süreci başlar. Etik karar verme sürecinde kişinin karar vermesinden daha çok neye karar verdiği ve verdiği kararın sonucunda ne yaptığı daha önemlidir Okul öncesi öğretmenlerinin sınıflarında velilerden gelen değerli bir hediye kabul edip etmeme, aile içinde şiddete maruz kalan öğrencilere müdahale edip etmeme, toplum önüne çıkmaya çekinen bir öğrenciyi gösteriye çıkması için zorlama ya da zorlamama, bahçede oyunun önemli olduğunu bilme ama çocukları bahçeye sık çıkarmamak, çocukların serbest oyununa kısıtlı zaman tanıma, çocukların izinsiz fotoğraflarını çekme, bazı çocuklara daha fazla veya daha az ilgi ve sevgi gösterme, çocuklar arasında çıkan tartışma veya anlaşmazlıklarda taraf tutma veya tutmama, çocukların haklarını bazı durumlarda göz ardı etme gibi durumların nispeten fazla yaşandığı gözlenmektedir. Bu kapsamda okul öncesi öğretmen adaylarının, lisansüstü öğrencilerin ve öğretmenlerin okul öncesi eğitim kurumlarında buldukları süreç kapsamında mesleki etik ikilemlere ilişkin gözlemlerinin ve deneyimlerinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı okul öncesi öğretmen adaylarının, lisansüstü öğrencilerin ve okul öncesi öğretmenlerinin mesleki etik ikilemlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesidir.

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu kolay ulaşılabilirlik ve gönüllülük ilkeleri esas alınarak belirlenen bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 15 okul öncesi öğretmen adayı, 18

lisansüstü öğrenci ve 15 okul öncesi öğretmeni olmak üzere toplamda 48 katılımcı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından mesleki etik ikilemlere yönelik hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Hazırlanan görüşme formuna ilişkin 5 okul öncesi eğitimi alan uzmanından uzman görüşü alınmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma verilerinin analizi sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının en fazla sınıf yönetimi ve disiplin temasında etik ikilem yaşadıkları, diğer öğretmenlerde en fazla bahçe kullanımı ve hazır plan kullanımı temalarında etik ikilem yaşadıklarını gözlemledikleri görülmüştür. Lisansüstü öğrencilerin en fazla sınıf yönetimi ve disiplin temasında etik ikilem gözlemledikleri belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin ise çocuklarla en fazla sınıf yönetimi ve disiplin temasında, velilerle öğretmen-veli çatışmaları temasında ve meslektaşlarıyla en fazla ortak karar vermede zorluk ve akıl verme temalarında mesleki etik ikilem yaşadıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, etik ikilem, mesleki etik, mesleki etik ikilem

¹ Arş. Gör., Trakya Üniversitesi, bahardag@trakya.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Trakya Üniversitesi, ozlemdonmez@trakya.edu.tr

TRT Kitaplık Uygulamasının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi

Elif Pamuk¹, Abdulhamit Karademir²

Giriş ve Amaç

Çocuklar, dijital dünyanın içinde doğdukları ve teknolojinin sunduğu avantajlar göz önüne alındığında, eğitimde teknolojinin etkili bir şekilde kullanılabilmesi üzerine düşünce ve çabalar giderek artmaktadır. Bu bağlamda, teknolojinin eğitimle entegrasyonu için politika oluşturma, projeler yürütme ve dijital uygulamalar geliştirme çalışmaları hız kazanmaktadır. Akademik araştırmalar, özellikle okul öncesi eğitimde teknoloji kullanımı, erken yaşta teknolojiye maruziyet, çocuk uygulamaları, öğretmenlerin teknolojiye bakış açıları ve öğretmenlerin teknolojiyi etkili bir şekilde kullanabilme durumları gibi konulara odaklanarak önemli bulgular ortaya koymaktadır. Bu araştırmalarda genellikle vurgulanan bir nokta, yeni nesil çocukların 21. yüzyıl becerilerine uygun bir şekilde yetiştirilmesi gerekliliğidir. Alfa kuşağının geleneksel eğitim yöntemlerinden ziyade çoklu ortamlarla öğrenmeyi tercih ettiği belirtilmekte ve bu nedenle eğitsel e-içeriklerin önemi üzerinde durulmaktadır. TRT Kitaplık uygulaması, bu bağlamda önemli bir platform olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak, literatür incelendiğinde, bu uygulama üzerine yapılmış çalışmaların sınırlı olduğu ve özellikle sınıf içi faaliyetlerde öğretmenlerle yapılan araştırmaların eksik olduğu gözlemlenmektedir. Bu araştırma, TRT Kitaplık uygulamasını detaylı bir şekilde ele alarak, öğretmenlerle gerçekleştirilen görüşmelerle uygulamanın sınıf içi faaliyetlerde nasıl kullanılabileceğini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede, TRT Kitaplık uygulamasının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi, geliştirilmesi için önerilerin sunulması ve eğitim ile teknolojinin daha etkili bir şekilde bütünleştirilebilmesi için karşılaşılan problemlerin analiz edilip çözüm önerileri getirilmesi hedeflenmektedir. Bu çalışmanın amacı, literatüre nitelikli bir katkı sağlamak ve TRT Kitaplık uygulamasının eğitimdeki rolünü güçlendirmek için yol gösterici bir kaynak oluşturmaktır.

Yöntem

Nitel paradigmanın benimsendiği bu araştırma, Diyarbakır'da görev yapan toplamda 13 katılımcıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında, 9 okul öncesi öğretmeni, rehabilitasyon merkezinde karma gruplarla çalışan 1 psikolog ve 3 çocuk gelişimi öğretmeni ile bir araya gelinmiştir. Bu katılımcı grubu, TRT Kitaplık uygulamasının sınıf içi faaliyetlerdeki kullanımıyla ilgili değerli görüş ve deneyimleri paylaşmak üzere seçilmiştir. Araştırma, katılımcılarla detaylı yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilerek, TRT Kitaplık uygulamasının sınıf içindeki kullanımı üzerine derinlemesine bir anlayış elde edilmesine odaklanmıştır. Bu görüşmeler, uygulamanın avantajları ve dezavantajları konusunda katılımcıların deneyimlerini ve değerlendirmelerini içermiştir. Katılımcılar arasında yapılan bu değerlendirmeler, TRT

Kitaplık uygulamasının sınıf içi faaliyetlerdeki etkileşimini, pedagojik değerini ve öğrenme süreçlerine olan katkılarını anlamak amacıyla taşımaktadır. Elde edilen bulgular, uygulamanın kullanımındaki güçlü yönlerin yanı sıra geliştirilmesi gereken alanları da belirlemeye yönelik önemli veriler sunacaktır. Bu çalışma, öğretmenlerin perspektifinden TRT Kitaplık uygulamasının değerlendirilmesi üzerine odaklanarak, literatüre özgün bir katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma sonuçları, TRT Kitaplık uygulamasının çocukların gelişimine olumlu katkılar sağladığına dair değerli veriler ortaya koymaktadır. Çocukların bu uygulamaya duydukları ilgi ve isteğin fark edilmesi üzerine, bu ilgilerin daha da artırılması ve uygulamanın niteliğinin iyileştirilmesi için öneriler sunulmuştur. Ekran maruziyetini yönetebilmek adına sayfa sayısını azaltma, süre kısıtlaması, otomatik kapanma özelliği, çocuk kilidi gibi önemli özelliklerin eklenmesinin gerekliliği vurgulanmıştır. Araştırma, öğretmenlerin dijital uygulamaları sınıfta kullanmalarına yönelik engelleri de ortaya koymuştur. Uygulamanın sınırlılıkları tespit edilmiş ve sınıf içinde kullanımını artırmak adına daha büyük ekranlarda kullanışlı hale getirilmesi için akıllı tahta ve televizyona yansıtma kolaylığı önerilmiştir. Ayrıca, grup eğitime ve sınıfta kullanıma uygun olması amacıyla kitapların basımının yapılması gerekliliği vurgulanmıştır. Öğretmenlerin sınıflarında yaşadığı alt yapı kaynaklı sorunlar, internet erişim sorunları ve teknolojik araç-gereç eksiklikleri gibi problemlerin çözümlenmesi ve bu altyapı eksikliklerinin giderilmesi önerilmiştir. Ayrıca, okul öncesi dönem çocukları için daha fazla sayıda ve nitelikli eğitsel e-çeriklerin geliştirilmesi teşvik edilmiştir. Araştırma, sınıf içi faaliyetlerde teknoloji kullanımının önemli bir ayağının öğretmen-veli iş birliği olduğunu göstermiştir. Öğretmenlerin, velilerin problemleri teknoloji kullanımlarının farkında olduğunu ve bu durumun çocuklara doğru teknoloji kullanımını engellediğini belirtmeleri üzerine, velilere dijital ebeveynlik konusunda bilinçlenmeleri için çalışmalar yapılması ve teknoloji kullanımı konusunda dersler verilmesi önerilmiştir. Son olarak, TRT Kitaplık uygulamasının dezavantajlı gruplar üzerindeki etkilerini inceleyen bu çalışma, rehabilitasyon merkezinde dezavantajlı gruplarla çalışan öğretmen ve psikologlarla yapılan detaylı görüşmeler sonucunda elde edilen verilerle, uygulamanın bu özel durumlara uygun hale getirilerek kullanışlılığının artırılması gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu çerçevede, öğretmenlerin teknoloji kullanımında rol model olmaları ve bilinçli bir şekilde teknolojiyi kullanabilmeleri için düzenlenecek dersler ve hizmet içi eğitim seminerleri önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi dönemde dijital eğitim, TRT kitaplık uygulaması, sınıfta teknoloji kullanım sorunları

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

**16. ULUSAL OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ
ÖĞRENCİ KONGRESİ 09-11 Kasım 2023**

¹ Muş Alparslan Üniversitesi, 210301015@alparslan.edu.tr

² Doç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi, a.karademir@alparslan.edu.tr

TRT Çocuk Kitaplığı Uygulamasının Gelişim Alanlarına Etkisinin Ebeveyn ve Öğretmen Görüşleriyle İncelenmesi

Kübra Atlı¹, Melek Yeşilkaya², Abdulhamit Karademir³

Giriş ve Amaç

Gelişim, doğum öncesi dönemden başlayarak bebeklik, ilk çocukluk ve erken çocukluk gibi dönemlere ayrılmaktadır. Bu dönemler arasında erken çocukluk dönemi, okul öncesi dönem içerisinde bilişsel, dil ve duygusal gelişimlerin en hızlı olduğu kritik bir evreyi kapsar. Bu dönemde, eğitim araçları çocuğun gelişim alanlarını etkileyebilir. Bu nedenle, eğitimde kullanılan araçların ebeveyn ve öğretmenlerin kontrolü altında olması önemlidir. Bu araçlardan biri de kitaplardır. Okul öncesi dönemde, çocuklara yönelik birçok kitap türü bulunmaktadır; ABC kitapları, etkinlik kitapları, resimli kitaplar, boyama kitapları ve dijital kitaplar bunlardan sadece birkaçıdır. Son yıllarda popülerlik kazanan dijital kitaplar, kısa videolar, durağan resimler, sesli ve yazılı ifadelerle müziğin bir arada kullanılarak hikâyeleştirildiği, maliyeti düşük ve her an erişilebilen kitap türleridir. Dijital kitapların kullanımı, TRT Çocuk Kitaplık uygulaması gibi platformlar aracılığıyla ücretsiz olarak sağlanmaktadır. Bu uygulama, çocuklara öykü kitapları sunmanın yanı sıra seslendirme, animasyonlar ve farklı görsellerle zenginleştirilmiş interaktif öğeleri içerir. Her kitap, çocukların bilişsel, dil, sosyal, duygusal ve motor gelişim alanlarını desteklemek amacıyla tasarlanmıştır. Ancak, dijital kitapların avantajlarıyla birlikte bazı sınırlılıklar ve dezavantajlar da bulunmaktadır. Bu çalışma, erken çocukluk döneminde çocukların sosyal ve duygusal gelişim alanları, dil gelişim alanı, bilişsel gelişim alanı ve motor gelişim alanlarına olan etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, ebeveynlerin ve öğretmenlerin bu dijital araçlara yönelik görüşlerini değerlendirerek, dezavantajları ve avantajları detaylı bir şekilde ele almaktadır.

Yöntem

Araştırma, belirlenen amacını gerçekleştirmek üzere, nitel bir araştırma modeli içinde fenomenolojik desenle tasarlanmıştır. Fenomenolojik desenin tercih edilme nedeni, çalışmanın derinlemesine anlayış elde etmeyi amaçlaması ve katılımcıların deneyimlerine odaklanmasıdır. Bu bağlamda, araştırma, farklı illerden seçilen ve gönüllü olarak katılmayı kabul eden 5 ebeveyn ve 2 öğretmen ile online görüşmeler gerçekleştirilerek katılımcıların deneyimlerini anlamaya yönelik bir yaklaşım benimsenmiştir. Veri analizi sürecinde, tümevarımsal içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirildikten sonra, bu görüşmelerin transkriptleri bilgisayar ortamına aktarılmış ve daha sonra defalarca araştırmacılar tarafından dikkatlice okunmuştur. Her araştırmacı, kendi kodlarını oluşturarak analiz sürecine

başlamıştır. Daha sonra araştırmacılar bir araya gelerek ortak kodları belirlemiş ve bu kodları kategorilere, kategorileri de temalara atamışlardır. Araştırmanın her aşamasında, uzman görüşüne başvurulmuş ve bu süreçte uzmanların değerli katkıları alınmıştır. Araştırmacılar, tüm aşamalarda iş birliği içinde çalışarak güvenilir ve geçerli bir analiz süreci yürütmüşlerdir. Bu yöntem, araştırmanın bilimsel güvenilirliğini ve nitel verilerin sağlıklı bir şekilde yorumlanabilmesini desteklemiştir.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma kapsamında, TRT Çocuk Kitaplık uygulaması kullanma ihtimali düşünülerek belirlenen 183 kişi arasından, uygulamayı kullanan sadece yedi kişi ile iletişime geçilmiş olup bu kişilerin ikisi öğretmen ve beşi ebeveyn olarak belirlenmiştir. Görüşmeler neticesinde, sadece yedi kişinin TRT Çocuk Kitaplık uygulamasını kullandığı tespit edilmiştir. Bu durum, uygulamanın yeterince duyurulmadığını ve geniş bir kullanıcı kitlesi tarafından benimsenmediğini işaret etmektedir. TRT Çocuk Kitaplık uygulamasının gelişim alanlarına etkisini değerlendiren görüşmeler, farklı alanlarda çeşitli sonuçlara ulaşmıştır. Dil gelişim alanında, uygulamanın kelime dağarcığını arttırdığı, Türkçe konuşmayı desteklediği, daha uzun cümleler kurma yeteneğini geliştirdiği ve öğrenilen yeni kavramların günlük yaşamda kullanılabilmesine katkı sağladığı belirlenmiştir. Motor gelişim alanında ise, TRT Çocuk Kitaplık uygulamasının çocuğun motor gelişimine herhangi bir katkı sağlamadığı ve sınıf ortamında kullanımının bireysel uygulama olarak daha uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Bilişsel gelişim alanında, uygulamanın sentezleme becerisini desteklediği, oyunlar aracılığıyla karşılaştırma, sınıflandırma, parça bütün ilişkilerini güçlendirdiği, içerik ve animasyonların analitik düşünme, problem çözme ve tahmin etme becerilerini desteklediği saptanmıştır. Sosyal ve duygusal gelişim alanında ise, uygulamanın sevgi, yardımlaşma, sorumluluk gibi kavramları desteklediği, değerler eğitimi ve toplumsal kuralları güçlendirdiği, empati becerilerine katkı sağladığı gözlemlenmiştir. Ancak, bazı öğretmenler ve ebeveynler, animasyonların kısıtlı hareketlerinden kaynaklanan yetersizlikleri nedeniyle toplumsal kuralları ve davranışları yeterince aktaramadığını, aşırı animasyonların dikkat dağıtıcı olduğunu, soru sayısının yetersiz olduğunu ve tek taraflı iletişime dayalı bir dijital uygulama olması nedeniyle dil gelişimini yeterince desteklemediğini vurgulamıştır. Ayrıca, uygulamadaki kitapların yazı içeriğinin fazla olması, okul öncesi dönem çocuklarının dikkatinin çabuk dağılmasına neden olabileceği gibi, uygulamanın sadece telefon ve tablet üzerinden kullanılabilmesi de öğretmenlerin sınıf ortamında kullanımını sınırlamıştır. Bu bulgular, TRT Çocuk Kitaplık uygulamasının potansiyel avantajlarına ek olarak, geliştirilmesi gereken alanlara da işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: TRT Çocuk kitaplık uygulaması, Dijital kitap, Teknoloji ve çocukların gelişim alanı

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

**16. ULUSAL OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ
ÖĞRENCİ KONGRESİ 09-11 Kasım 2023**

¹ Muş Alparslan Üniversitesi, 210301054@alparslan.edu.tr

² Muş Alparslan Üniversitesi, 210301027@alparslan.edu.tr

³ Doç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi, a.karademir@alparslan.edu.tr

Trt Kitaplık Telefon/Tablet Uygulamasında Yer Alan Sadece 4-5 Yaş Hikâye Kitaplarının İçerik Olarak Betimsel Analizi

Melek Yeşilkaya¹, Kübra Atlı², Abdulhamit Karademir³

Giriş ve Amaç

Dijital kitaplar, çocuk kitapları arasında önemli bir yere sahip olup son zamanlarda artan ilgiyle dikkat çekmektedir. Bu tür kitaplar, yazılı metinlerin ve hikayelerin dijital bir formatta tablet, bilgisayar ve akıllı telefon gibi dijital araçlar kullanılarak sunulmasıyla karakterize edilmektedir. Dijital hikaye kitaplarının nitelikli olup olmadığını değerlendirmek için biçim ve içerik özelliklerine odaklanmak gerekmektedir. İçerik özellikleri incelendiğinde, tema, konu, kahramanlar ve karakterler, dil ve anlatım, amaç, plan, içerik ve resim uygunluğu gibi önemli başlıklar ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, TRT Kitaplık uygulaması, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) tarafından geliştirilen bir dijital kütüphane platformudur. Bu platform, çocuklara yönelik kitapları dijital olarak sunarak, özellikle okul öncesi dönemdeki çocuklara eğitici, eğlenceli ve interaktif içerikler sunmayı amaçlamaktadır. Bu araştırma, TRT Kitaplık uygulamasındaki 4-5 yaş hikaye kitaplarının içerik özelliklerini incelemeyi hedeflemektedir. Hikaye ve masal kitapları, çocukların yaşına ve gelişim özelliklerine uygunluğu açısından detaylı bir analize tabi tutulmuştur. İçerik analizi yapılırken konu, kahraman/karakter, dil ve anlatım, plan, resim, içerik uyumu gibi başlıklar detaylı bir şekilde incelenmiştir. TRT Kitaplık uygulamasında yer alan hikaye ve masallar, konularına göre beş kategoriye ayrılmış ve yaş gruplarına uygun bir şekilde sınıflandırılmıştır. Bu kitaplar, sesli ve animasyonlu bir şekilde sunularak çocukların dil becerilerini geliştirmelerine, hayal güçlerini desteklemelerine ve bilgi edinmelerine katkı sağlamayı hedeflemektedir. Kitapların sonunda ise çocukların öğrenmelerini pekiştirmek amacıyla çoktan seçmeli sorular ve çeşitli oyunlar bulunmaktadır.

Yöntem

Araştırma kapsamında, 4-5 yaş grubundaki çocuklara yönelik olan TRT Kitaplık uygulamasında toplamda 134 kitap detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi tercih edilmiştir. Bu yöntem, mevcut dokümanların (kitaplar, yazılar, metinler vb.) detaylı bir analizi ve değerlendirmesi üzerine odaklanarak, araştırma konusuyla ilgili kapsamlı bir anlayış elde etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın veri analizi aşamasında, elde edilen bilgilerin değerlendirilmesinde betimsel veri analizi kullanılmıştır. Betimsel veri analizi, araştırma konusuyla ilgili elde edilen bilgilerin sistematik bir şekilde sınıflandırılmasını, özetlenmesini ve tanımlanmasını içerir. Bu yöntem,

incelenen kitapların içeriğini, temasını, karakterlerini, dil kullanımını, planını, resim öğelerini ve genel içerik uyumunu ayrıntılı bir şekilde ele alarak bilgi sağlama amacını taşır. Doküman incelemesi yoluyla elde edilen veriler, çocukların gelişim seviyelerine uygunluğu, eğitici nitelikleri, etkileşim özellikleri ve genel içerik kalitesi açısından detaylı bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bu analiz, TRT Kitaplık uygulamasındaki 4-5 yaş hikaye kitaplarının sağladığı pedagojik değeri ve çocukların öğrenme süreçlerine olan katkılarını anlama amacını taşımaktadır.

Bulgular ve Sonuç

Kitapların içerik analizi sonucunda, bazı olumlu özelliklerin yanı sıra bazı olumsuz özelliklerin de tespit edildiği gözlemlenmiştir. Yapılan değerlendirmeler neticesinde, uygulamada okuyucunun aracı kullanımını ve çocukların deneyimlerini olumsuz yönde etkileyebilecek bazı eksikliklere rastlanmıştır. Bu eksikliklerin belirlenmesi, uygulamanın gelecekte daha kullanışlı ve etkili olabilmesi adına önemli bir adımdır. Araştırma sonuçları ışığında, uygulamanın geliştirilmesi için öneriler sunulmuştur. Bu öneriler, eksikliklerin giderilmesi, kullanıcı deneyimini iyileştirme ve çocukların eğitime daha fazla katkı sağlama amacını taşımaktadır. Örneğin, aracı kullanımını olumsuz etkileyen teknik sorunların çözümü, içerikteki pedagojik öğelerin güçlendirilmesi, daha etkili bir etkileşim sağlamak için interaktif öğelerin artırılması gibi konular üzerine öneriler geliştirilmiştir. Bu öneriler, uygulamanın içeriğinin daha nitelikli hale getirilmesi ve çocukların öğrenme süreçlerine daha fazla katkı sağlanması amacıyla dikkate alınmalıdır. Böylece, TRT Kitaplık uygulamasının çocuk kitapları kategorisinde daha etkin bir rol oynaması ve eğitici özelliklerini güçlendirmesi sağlanabilir.

Anahtar kelimeler: 4-5 yaş çocuk kitapları, okul öncesi dönem, TRT kitaplık uygulaması

¹ Muş Alparslan Üniversitesi, 210301054@alparslan.edu.tr

² Muş Alparslan Üniversitesi, 210301027@alparslan.edu.tr

³ Doç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi, a.karademir@alparslan.edu.tr

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Mülteci Öğrencilerin Sınıf Ortamında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri

Bahar Kotan¹, Zeynep Çorukluğ², Hatice Tektaş³, Abdulhamit Karademir⁴

Giriş ve Amaç

Tarihi seyir içerisinde farklı sebeplerden ötürü göçler yaşanmış, göç eden ve göç alan ülkeler bu durumdan etkilenmiştir. Dünya tarihindeki göçler çoğunlukla zorunlu olup genellikle savaşlardan kaynaklanmıştır. Ancak göçlerin diğer sebeplerine de değinmek önemlidir. Göç, siyasal, toplumsal veya ekonomik nedenlerle bireylerin veya toplulukların yerleşim yerini terk ederek başka bir yerleşim yerine veya ülkeye gitme eylemi olarak tanımlanabilir. Göç tanımı içinde, göçmen, mülteci ve sığınmacı kavramları da bulunmaktadır. Göçmen, ekonomik, politik veya farklı nedenlerle gönüllü olarak ülkesini terk eden kişiyken, mülteci ve sığınmacılar genellikle zorla terk etmiş oldukları ülkenin yasalarından tam olarak yararlanamazlar. Sığınmacılar için tanınan haklar kısa süreli olabilir, ancak mültecilerin menşe ülkelerine zorla geri gönderilmemeleri ve haklarının korunması gerekmektedir. Dünya genelinde devam eden göç olgusu, Türkiye gibi göç alan ülkeleri etkilemeye devam etmektedir. Türkiye, özellikle 2011'de Suriye'deki iç savaştan etkilenen ülkelerden biri olmuştur. Türkiye, Suriyelilere geçici koruma sağlamak adına 2014 yılında Geçici Koruma Yönergesi'ni uygulamaya koymuştur. Bu haklar arasında eğitim de bulunmaktadır. Eğitim, planlı etkiler dizesi yoluyla bireylerin davranışlarında gelişme sağlamaya yönelik bir süreçtir. Göçmenler için de eğitim hakları, politika ve yasalarla detaylandırılarak açıklanmıştır. Mülteci çocuklar, eğitim-öğretim süreçlerine katılmakta olup özellikle anaokullarında başlayan sorunlarla karşılaşabilmektedirler. Karşılaşılan sorunların başında çocuklarla yaşanan iletişimsel sorunlar gelmektedir.

İletişim, duygu, düşünce, bilgi ve haber alışverişinin aktarılması sürecidir. Öğretmenlik mesleğinde, iletişim becerilerinin etkili bir şekilde kullanılması büyük önem taşır. Öğretmenlerin etkili iletişim becerilerine sahip olması, sınıf yönetiminde, öğrencilere rehberlik etmede ve çatışmaları önlemede kritik bir rol oynar. Çok kültürlü yapı içinde yaşanan iletişim sorunlarına çözüm getirilmesi de bu bağlamda önemlidir. Bu araştırma, çok kültürlü yapının sınıf yönetimindeki iletişim sorunlarını ele alarak çözüm önerileri sunmayı amaçlamaktadır.

Yöntem

Araştırma, amacına uygun olarak nitel araştırma modeli içerisinde durum çalışması yöntemi ile tasarlanmıştır. Durum çalışmasının seçilmesi, çalışmanın spesifik bir durumu derinlemesine inceleme ihtiyacından kaynaklanmıştır. Araştırmanın odak noktası Türkiye'deki ana sınıfları ve

ana okullarında görev yapan öğretmenlerdir. Katılımcı grubu, Diyarbakır'daki Kulp ilçesinde görev yapan bir öğretmen ile Silvan ilçesinde görev yapan üç öğretmenden oluşmaktadır (Toplamda $K=2$, $E=2$). Veri analizi sürecinde, tümevarımsal içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirildikten sonra, bu görüşmelerin transkriptleri bilgisayar ortamına aktarılmış ve daha sonra defalarca araştırmacılar tarafından dikkatlice okunmuştur. Her araştırmacı, kendi kodlarını oluşturarak analiz sürecine başlamıştır. Daha sonra araştırmacılar bir araya gelerek ortak kodları belirlemiş ve bu kodları kategorilere, kategorileri de temalara atamışlardır. Araştırmanın her aşamasında, uzman görüşüne başvurulmuş ve bu süreçte uzmanların değerli katkıları alınmıştır. Araştırmacılar, tüm aşamalarda işbirliği içinde çalışarak güvenilir ve geçerli bir analiz süreci yürütmüşlerdir. Bu yöntem, araştırmanın bilimsel güvenilirliğini ve nitel verilerin sağlıklı bir şekilde yorumlanabilmesini desteklemiştir.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma verilerinin detaylı analizi, okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim gören mülteci öğrencilerin sınıf ortamında karşılaştıkları zorluklara odaklanmıştır. Bu zorluklarla başa çıkmak adına okul öncesi öğretmenlerinin, iletişim, sınıf yönetimi, aile katılımı ve fiziksel düzenlemeler gibi çeşitli stratejileri uygulayarak çözüm aradıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin bu çabalarının, mülteci öğrencilerin eğitim süreçlerini olumlu yönde etkileme amacını taşıdığı gözlemlenmiştir. Öğretmenlerin mülteci öğrencilere daha etkili bir eğitim sunmak için gösterdikleri çaba doğrultusunda, araştırmanın sonuç bölümünde öğretmenler tarafından öneriler sunulmuştur. Bu öneriler, özellikle iletişim becerilerinin güçlendirilmesi, sınıf yönetiminin daha etkili bir şekilde yapılandırılması, ailelerle daha yakın bir işbirliği içinde olunması ve sınıf ortamında fiziksel düzenlemeler yapılması gibi alanları kapsamaktadır. Bu önerilerin, mülteci öğrencilerin eğitim deneyimlerini iyileştirebileceği düşünülmektedir.

Sonuç olarak, okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler için, özellikle mülteci öğrencilerle ilgili olarak iletişim ve sınıf yönetimi konularında daha kapsamlı stratejilerin benimsenmesine ihtiyaç duyulduğu belirlenmiştir. Bu çabaların, eğitim ortamlarını daha inklüzyon odaklı hale getirme ve mülteci öğrencilerin entegrasyonunu destekleme potansiyeli bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mülteci çocuklar, okul öncesi eğitim, sınıf yönetimi, iletişim, stratejiler

¹ Muş Alparslan Üniversitesi, 210301028@alparslan.edu.tr

² Muş Alparslan Üniversitesi, 210301059@alparslan.edu.tr

³ Muş Alparslan Üniversitesi, 210301011@alparslan.edu.tr

⁴ Doç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi, a.karademir@alparslan.edu.tr

Çocuk ve Afet Konusuna İlişkin Derleme Çalışması

Eda Nur Çamur¹, Ebru Gördü², Vildan Altinkaya³, Aslı Gül Akçay⁴ Handan Doğan⁵, Hamdi Özdemir⁶

Giriş ve Amaç

Afet, “insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplara neden olan, normal yaşamı durdurarak veya kesintiye uğratarak toplumları etkileyen ve yerel imkânlar ile baş edilemeyen her türlü doğal, teknolojik veya insan kaynaklı tüm olaylar” olarak tanımlanmaktadır. Bir duruma afet denilebilmesi için, neden olduğu sonuçlara göre yaşamın akışını bozan sebepleri oluşturması, toplumda büyük can kayıplarına neden olması gerekmektedir. Doğanın olağan düzeninin insanoğlu tarafından bozulması sonucunda doğa olayları felaketlere dönüşür. Her yıl dünyanın farklı yerlerinde milyonlarca çocuk ve ergen birey doğal ve insan kaynaklı afetlere maruz kalmakta ve bu afetlerden çeşitli şekillerde etkilenmektedir. Çocukların kırılgan ve güçsüz yapıları, afetzede olarak afetlerden etkilenme oranını artırmaktadır. Afetlerin etkisini çocuklar ve yaşlı insanlar, yetişkin bireylere göre daha uzun sürelerde atlatmaktadır. Zarar gören insan grupları içinde çocuklar, afetlerin zararlarını anlayabilecek olgunlukta olmadıkları ve dünya yaşamını yeni kavradıkları için afet toplumunun en incinebilir, zarar görebilir kısmını oluşturmaktadır. Deprem felaketi sonrası okul öncesi çocukların düşüncelerinde benmerkezci oldukları, bunun sonucunda kendilerini suçlu hissedebilecekleri ve yaşananlar için kendilerini suçlayabilecekleri. Okul öncesi dönemde olan çocuklar afetler sonrası terk edilme ve kaybetme korkuları yaşarlar. Bu dönemdeki çocukların afetler öncesi bilinçlendirilmesi, eğitilmesi ve çocuk odaklı afet yönetimi çalışmalarının yürütülmesi önemlidir. Türkiye’de çocuk ve afet temalı yapılan araştırmaların; araştırma amacı, afet türü, yılı, tez enstitüsü, veri toplama araçları ve çalışma yöntemlerine göre derlenmesi, bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

Yöntem

Bu araştırma bir tarama çalışmasıdır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Belgesel tarama olarak da bilinen doküman analizinde, var olan kayıt ve belgeler incelenerek veri elde edilmektedir. Doküman analizi, belli bir amaca dönük olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsamaktadır (Karasar, 2005). Bir başka ifadeyle doküman analizi, basılı ve elektronik (bilgisayar tabanlı ve internet erişimli) materyallerin incelenmesi ve değerlendirilmesi sürecinde gerçekleşen bir dizi işlemdir (Bowen, 2009). Bu analizde 1994 ile 2023 tarihleri arasında yayınlanmış 37 tane makale, 6 tez çalışması olmak üzere toplam 43 tane yayın incelemiştir.

Bulgular ve Sonuç

Çocuk ve afet temalı çalışmaların araştırma amaçlarına göre dağılımları göre çocuk ve afet temalı toplam 37 (%86) makale, 6 (%14) tez çalışması yapılmıştır. Tüm çalışmaların 16'sında (%37) amaç çocuk ve afet hakkında bilgi vermek ve farkındalık yaratmak veya farkındalık düzeylerini ölçmektir. 8'inde (%19) amaç afet yönetim rehberi hazırlamaktır. Çalışmaların 7'si (%16) depremin, 6'sı(%14) doğal afetlerin, 1'i (%2) tayfunun, 1'i (%2) selin, 2'si (%5) yangının etkisi alanlarındadır. Çalışmaların 2'si (%5) karma (birden çok konu içeren) araştırma amacı taşır. Çocuk ve afet temalı tez ve makale çalışmalarının afet türüne göre toplam 37 makale, 6 tane tez çalışması yapılmıştır. Buna göre makalelerin 24'ünde (%65) genel olarak doğal afetlerden bahsedilmiştir. Makalelerin 9'unda (%24) depremden, 2'sinde (%5) yangından, 1'inde (%3) selden, 1'inde (%3) tayfundan bahsedilmiştir. Tez çalışmalarına baktığımızda, bu tez çalışmalarının 6'sında (%100) genel olarak doğal afetlerden bahsedilmiştir. Çocuk ve Afet temalı tez ve makale çalışmalarının yıllara göre dağılımına bakıldığında 1993-2001 yılları arasında 5 (%10) makale, 2002-2009 yılları arasında 7 (%17) makale, 2010-2017 yılları arasında 10 (%24) makale bulunmuştur.2018-2023 yılları arasında 15 makale ve 6 tez çalışması (%49) bulunmuştur. Çocuk ve Afet temalı tez çalışmalarının tez enstitülerine göre dağılımı incelendiğinde tez çalışmalarının 2'si (%33) Eğitim Bilimleri Enstitüsüne, 2'si (%33) Sosyal Bilimler Enstitüsüne, 1'i (%17) Sağlık Bilimleri Enstitüsüne, 1'i (17) Fen Bilimleri Enstitüsüne aittir. Çocuk ve afet temalı tez ve makale çalışmalarının veri toplama araçlarına göre makalelerin 2'sinde (%10) bilgi formu, 2'sinde (%10) fotoğraf kartları, 9'unda (%42) anket, 2'sinde (%10) doküman/kayıt incelemesi, 5'inde (%23) ölçek, 1'inde (%5) katılımcı gözlem veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Tezlerin 1'inde (%17) anket, 4'ünde (%83) ölçek veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Çocuk ve Afet temalı tez ve makale çalışmalarının yöntemlerine göre dağılımı incelendiğinde, makalelerin 11'i (%30) derleme, 1'i (%3) gözlem, 21'i (%56) tarama modeli, 1'i (%3) etnografya, 3'ü (%8) nedensel karşılaştırmalı araştırma yöntemiyle yazılmıştır. Tezlerin 5'i (%83) tarama modeli, 1'i (%17) karma araştırma yöntemiyle yazılmıştır.

Araştırma verilerinin analizi sonucunda 1994 ile 2023 yılları arasında daha çok makale çalışması yapılmıştır. Bu çalışmaların büyük bir kısmının bilgi ve farkındalık düzeyinde bilgilendirmek amacıyla yapıldığı görülmüştür. Yapılan çalışmaların daha çok genel doğal afetlerle ilgili olduğu görülmüştür. Tez çalışmalarında en çok Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüleri çalışma yayınlamıştır. Makale çalışmalarında veri toplama aracı olarak en çok anket ve ölçek kullanılmıştır. Tez çalışmaları için veri toplama aracı olarak en çok ölçek kullanılmıştır. Makale ve tez çalışmalarının büyük bir kısmı tarama modeli yöntemi ile yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Afet, çocuk ve afet, deprem, afet yönetimi

¹ Maltepe Üniversitesi, ebru.gordu29@gmail.com

² Maltepe Üniversitesi, camuredanur@gmail.com

³ Maltepe Üniversitesi, vildanaltinkaya1@gmail.com

⁴ Maltepe Üniversitesi, asligulakcay0@gmail.com

⁵ Dr. Öğr. Üyesi, Maltepe Üniversitesi, handandogan@maltepe.edu.tr

⁶ Arş. Gör., Maltepe Üniversitesi, hamdiozdemir@maltepe.edu.tr

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Kaba Motor Becerilerinin Hareket Etkinlikleri İle Desteklenmesi

Elif Perktaş¹, Zehra Saadet Fırat²

Giriş ve Amaç

Hareket etmek çocuğun doğasında vardır. Okul öncesi dönemde hareket etmek ve aynı zamanda motor beceriler edinmek, geliştirmek önemlidir. Motor beceriler ince ve kaba motor olarak sınıflandırılmaktadır. Bu becerilerin desteklenmesi için planlı ve sistematik etkinliklere ihtiyaç duyulmaktadır. Çocukların kaba motor becerilerini desteklemek için büyük kaslarını harekete geçirecek etkinliklerin planlanması gerekmektedir. Okul öncesi dönemdeki çocukların planlanmış hareket etkinlikleri ile karşılaşmaları onların becerilerini destekleyecek, farkındalık oluşturacaktır. Bu araştırmada okul öncesi dönemdeki çocuklara planlanmış hareket etkinlikleriyle kaba motor becerilerinin desteklenmesi, spora ilişkin fikir sahibi olmaları, öğretmenin de süreç içerisinde farkındalığının oluşması amaçlanmaktadır.

Yöntem

Araştırmada karma bir yaklaşım temel alınmıştır. Karma yaklaşımda nicel ve nitel araştırma desenleri birlikte yürütülür. Çalışmada tek denekli yarı deneysel desen ve durum çalışması birlikte kullanılmıştır. Deneysel desen tek bir grup üzerinde gerçekleştirilmektedir. Grup için uygulamalar öncesinde bir kontrol listesi uygulanmakta ve uygulama işlemlerinin sonunda kontrol listeleri ile davranışın kazanılma durumu yeniden kaydedilmektedir. Çalışmanın başlangıcında ve tamamlanmasının ardından grupla yarı yapılandırılmış görüşmeler de gerçekleştirilmektedir. Çalışma grubu Erzurum ili merkez ilçelerinde bulunan resmi bağımsız anaokulları içerisinde hareket eğitimi gerçekleştirebilmek için geniş alana sahip, 60-72 ay yaş grubuna ait sınıflardan basit rastlantısal biçimde seçilmiştir. Sınıfın öğretmeni 8 yıllık mesleki kıdeme sahiptir, araştırma için gönüllü olmuştur. Seçilen sınıf mevcudu 11 kız, 7 erkek olmak üzere toplam 18 çocuk ile başlanmış ancak süreç içerisinde uygulamalara devam etmeyen çocuklar değerlendirilmeye alınmamıştır. Toplamda 8 kız ve 6 erkek olmak üzere toplam 14 çocuk çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırma için Okul Öncesi Eğitim Programında (2013) yer alan motor gelişime ait göstergelerin kaba motor becerileri açısından uygun olanları ile kontrol listesi oluşturulmuştur. Aynı zamanda öğretmen ve çocuklar için yarı yapılandırılmış görüşme formları hazırlanmıştır. Uygulanacak program için okul öncesi ve beden eğitimi alanındaki uzmanlardan görüş alınmıştır. Sınıf ortamında uygulamaya katılan çocukların aileleri bilgilendirilmiştir. Çocukların fotoğraf veya video kayıtları alınmamıştır. Kontrol listeleri doldurulurken ve odak grup görüşmelerindeki yanıtların kaydedilmesinde çocuklara verilen kod numaraları kullanılmıştır. Her çocuk için Ç1, Ç2 şeklinde yaka kartları hazırlanmıştır ve bu süreç çocuklara anlaşılır biçimde açıklanmıştır. Uygulamadan önce her

çocuk için kontrol listeleri doldurulmuştur. Kontrol listelerinde yer alan maddeler kaba motor becerilerin lokomotor, denge ve ritim başlıkları altında sınıflandırılmıştır. Hazırlanan hareket etkinliklerine ilişkin program öncesinde öğretmen ile ön görüşme gerçekleştirilmiştir, çocuklarla odak grup ön görüşmesi yapılmıştır. Ardından lokomotor, denge ve ritim becerilerini içeren hareket etkinlikleri haftanın 3 günü 40 dakika olacak biçimde 6 hafta gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar haftada 120 dakika uygulama yapmışlardır. Uygulama günlerinde ilk olarak ısınma etkinlikleri ile başlanmış ardından öğretilmesi hedeflenen beceriye geçilmiştir. Çocuklar tarafından zorlanılan hareketler için süre uzatılmıştır. Her dersin sonunda soğuma hareketleri yapılmıştır. Bir sonraki uygulama gününde, bir önceki uygulama içeriği tekrar edilmiştir. Her hafta uygulama tamamlandıktan sonra kontrol listelerinde ilgili haftanın kaba motor becerilerine ait üst düzey kazanımların gerçekleşip gerçekleşmediği kaydedilmiştir. Uygulamalar sonlandığında öğretmen ve çocuklar ile son görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Kontrol listelerinde kaba motor becerileri için gözlendi (2), kısmen gözlendi (1) ve gözlenmedi (0) olarak puanlanmış, toplam puanlar için temel düzeyde istatistiksel analizler yapılmıştır. Kontrol listelerinden elde edilen veriler uygulama öncesi lokomotor, denge ve ritim olarak sınıflandırılıp analiz edilmiştir. Uygulama devam ettiği sürece kaydedilen kontrol listeleri ise uygulama öncesi hafta, 1.hafta, 2. Hafta...6. Hafta olarak analiz edilmiştir. Ayrıca görüşmeler için betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Öğretmen görüşmeleri ve çocukların odak grup görüşmelerinde ortak ve benzer ifadeler bir araya getirilmiştir.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma verilerinin analizi sonucunda öğretmen ile ön görüşme sonuçlarında hareket etkinliklerine güne başlama zamanı, hareketli oyunlarda ve müzik etkinliklerinde yer verdiğini belirtmiştir. Son görüşmede öğretmenin uygulanan etkinliklerden sonra yanıtlarında değişiklikler olmuştur. Doğrudan kaba motor becerilere yönelik şekilde planlamalar yapacağını belirtmiştir. Öğretmene son görüşmede, çocukların bu tür etkinliklere olan ilgilerinin hangi yönde değiştiği sorulmuştur. Çocukların ısınma, soğuma ve spor farkındalığı edindiklerini söylemiştir. Çocukların farklı zaman dilimlerinde de yapılandırılmamış biçimde kaba motor becerilerine yönelik hareketleri gözlemlediğini belirtmiştir.

Çocuklarla yapılan odak grup ön görüşmede sporun ne olduğu, hareketin neden önemli olduğu ve okuldaki hareket etkinlikleri hakkında sorular sorulmuştur. Çocukların spora ilişkin bilgilerinin sınırlı bir çerçevede kaldığı, hareket etkinliklerinin neden önemli olduğunu bilmedikleri ve müzikli oyunları hareket etkinliği olarak algıladıkları kaydedilmiştir. Çocuklarla yapılan odak grup son görüşmede hareket etmenin önemi, yaptıkları hareket etkinliklerinin neler olduğu ve spor dalları hakkındaki fikirleri alınmıştır. Çocuklar hareket etkinliklerinin sağlık açısından yararlarını, yapılan hareket etkinliklerinin neler olduğunu ve profesyonel spor dallarını daha net bir biçimde belirtmişlerdir.

Araştırmada kontrol listeleri incelendiğinde çocukların lokomotor, denge ve ritim becerilerinde haftalık olarak artışların olduğu görülmüştür. Çocuklar tüm becerilerde ilk haftaya göre daha fazla puan almışlardır.

Elde edilen bu bulgulara göre öğretmen hareket etkinliklerine ilişkin sınırlı uygulamalar ve etkinlikler yaptırmaktadır. Çocukların hareket eğitimlerine karşı ilgileri görülmektedir. Okul öncesi eğitim programı içerisinde yer alan motor gelişim ve buna ilişkin kaba motor gelişimlerin desteklenmesi için var olan kazanımların sınıf ortamında etkin biçimde uygulanması önemlidir. Çocukların hareketli oyunlar ile hareket eğitimi gerektiren etkinlikleri bu şekilde ayırmaları sağlanabilir. Onların motor gelişimleri etkin ve sistematik planlamalar ile desteklenebilir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, hareket eğitimi, kaba motor

¹ Atatürk Üniversitesi, elif.perktas21@ogr.atauni.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, zehra.ozdemir@atauni.edu.tr

Erken Çocukluk Döneminde Ebeveyn-Çocuk İlişkisi ve Erken Öğrenme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Rabia Akbaş¹, Tuğba Nur Taşkın², Kübra Başaran³, Zeynep Çelik⁴, Mefharet

Veziroğlu Çelik⁵

Giriş ve Amaç

Ebeveyn-çocuk ilişkisi erken çocukluk dönemindeki gelişimin temel taşlarından biridir. Erken dönem gelişimi olumlu erken deneyimlerle güçlendirilmesi çocuğun daha sağlıklı, çeşitli beceri ve öğrenme kapasitelerine sahip olmaları adına temel oluşturur. Çocuğun olumlu erken dönem deneyimlerinin mimarı ise ebeveynlerdir. Bu deneyimler özünde ebeveyn-çocuk ilişkisini içerir. Erken çocukluk dönemi bireylerin gelecek yaşantılarının temelini oluşturacak birçok alışkanlığın kazanılmasında ve öğrenilmesinde gelişimsel açıdan kritik bir dönemdir. Çocuk doğduğu andan itibaren ailesi ile kurduğu bağ çocuğun varlığının devam etmesini sağlar ve ileriki dönemlerinde bu etkileşim, hayatının tümünü etkileyen bir yaşam biçimi olur. Çocuğun en iyi şekilde gelişim gösterebilmesi için ebeveyn çocuk arasında tatmin eden ilişkinin kurulması önemlidir. Ebeveyn, çocuk ve çocuğun gelişimsel çıktıları birbirinden ayrı düşünülemez. Bu birleşenler çocuğun gelişimini şekillendirir. Erken çocukluk dönemi deneyimlerinin bireyin yaşamı boyunca zihinsel sağlık, dil becerileri, bilişsel beceriler, akademik ve sosyo-duygusal beceriler dahil olmak üzere birçok alanda uzun süreli etkileri bulunmaktadır. Erken dönem deneyimlerinin önemi belirgin bir şekilde tartışılırken dezavantajlı bölgelerdeki çocuklar olumlu erken deneyimlerden mahrum kalmaktadır. Bu mahrumiyet gelecek yaşantılarında etkilerini sürdürmektedir. Anaokuluna zayıf matematik becerileri ile giren çocukların sonraki sınıflarda yaşantılarının gerisinde kalmaları muhtemeldir. Bu noktada erken öğrenme becerilerinin ebeveyn çocuk ilişkisinde verilebilmesi önemlidir. Mevcut araştırma erken çocukluk döneminde ebeveyn-çocuk ilişkisi ve erken öğrenme becerileri arasındaki ilişkiyi nicel araştırma yöntemlerinden korelasyonel araştırma türünde uygulayarak kapsamlı şekilde inceleyecek ilk araştırma olarak özgün bir değere sahip olmakla birlikte sosyo-ekonomik olarak dezavantajlı bölgelerde yapıldığından özgün ve önemlidir. Bu çalışmanın; BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından (SKA) ‘Nitelikli Eğitim’ ve ‘Yoksulluğa Son’ amaçları temel alınarak, ülkemizde okul öncesi eğitim kademesinden başlayarak tüm eğitim kademelerinde kapsayıcı, eşit fırsata ve hakkaniyete dayalı eğitimin yaygınlaştırılması konusundaki çalışmalara katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Araştırma sonuçlarının erken çocukluk döneminde özellikle dezavantajlı bölgede yaşayan ebeveyn ve çocuk arasındaki ilişki ile çocuğun erken öğrenme çıktılarının ilişkisine dair daha kapsayıcı bilgiler verilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem

Mevcut çalışma korelasyonel araştırma türünde planlanmış nicel bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini İstanbul ili merkez ilçelerinde düşük sosyo-ekonomik bölgelerdeki okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 202 çocuk ve anneleri oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Ebeveyn Kişisel Bilgi Formu, Erken Öğrenme Gözlem ve Derecelendirme Ölçeği, Ebeveyn-Çocuk İlişkisi Ölçeği ile toplanmıştır. Çalışmanın verileri analiz edilirken Bağımsız Grup t Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi uygulanmıştır.

Bulgular ve Sonuç

Araştırmadan elde edilen sonuçlar analiz edildiğinde istatistiksel olarak anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Mevcut araştırmada, erken öğrenme becerileri değişkeninin çocuk yaş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Tek yönlü Varyans Analizi (Anova) sonucunda; yaşları ay olarak daha fazla olan çocukların erken öğrenme beceri puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, dil gelişimi ile çocuk yaşı incelendiğinde grupların dil gelişimi alt boyutu puanlarının aritmetik ortalamaları arasında farklılık anlamlı bulunmuştur. Anne-Çocuk Ölçeği ve Erken Öğrenme ve Gözlem Ölçeği alt boyutlarında çocuk cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Mevcut araştırma sonuçlarına göre çocukların anneleri ile ilişkilerindeki çatışma arttıkça erken öğrenme becerileri puanlarının azaldığı, bununla birlikte ilişkilerindeki olumsuzluk arttıkça erken öğrenme becerileri puanlarının da azaldığı bulunmuştur. Ayrıca, çocukların anneleri ile ilişkilerindeki çatışma azaldıkça dil becerilerinin arttığı, olumsuz ilişkileri azaldıkça dil beceri puanlarının da arttığı bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar ilgili literatür ışığında tartışılmış; erken çocukluk döneminde ebeveyn-çocuk ilişkisi ve erken öğrenme becerilerine yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk, okul öncesi, ebeveyn-çocuk ilişkisi, öğrenme, beceri

¹ İstanbul Medipol Üniversitesi, rabia.akbas@std.medipol.edu.tr

² İstanbul Medipol Üniversitesi, tugba.taskin@std.medipol.edu.tr

³ İstanbul Medipol Üniversitesi, kubra.basaran@std.medipol.edu.tr

⁴ Arş. Gör., İstanbul Medipol Üniversitesi, zeynepcelik@medipol.edu.tr

⁵ Doç. Dr., İstanbul Medipol Üniversitesi, mvcelik@medipol.edu.tr

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Erken Okuryazarlık Eğitimi Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi

Şevval Gelibolu¹

Giriş ve Amaç

Erken okuryazarlık eğitimi, çocuklara temel okuma ve yazmaya hazırlık becerilerinin öğretilmesini ve çocukların okuma yazma becerileri için önkoşul becerileri kazanmasını ifade etmektedir. Okul öncesi dönemde çocukların erken okuryazarlık ile ilgili becerilerinin zengin uyarılarla hazırlanmış bir sınıf ortamında desteklenmesi önem taşımaktadır. Son zamanlarda yapılan çalışmalarda öğretmenlerin desteği ve sınıf ortamının uygunluğunun erken okuryazarlık becerilerini doğrudan etkilediğinin önemi vurgulanmıştır. Erken okuryazarlık ile ilgili yapılan çalışmalarda okul öncesi öğretmenlerinin öğretimlerinin ve oluşturdukları öğrenme ortamının kalitesinin düşük olduğu ve bunun nedeninin okul öncesi öğretmenlerinin erken okuryazarlığa dair bilgilerinin yetersiz olmasından kaynaklandığı belirtilmiştir. Bununla birlikte ülkemizde erken okuryazarlığa dair çalışmaların yetersiz olduğu yapılan araştırmalarla belirlenmiştir. Erken okuryazarlıkta öğretmenlerin oluşturdukları öğretim ortamlarının okul öncesi dönem çocuğu için önem arz etmesi ve okul öncesi öğretmenlerinin bu süreç içerisinde en önemli rolü oynaması göz önüne alındığında, bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin erken okuryazarlık eğitimine dair görüşlerinin alınması ve sınıflarında yer verdikleri erken okuryazarlık etkinliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmaya farklı şehirlerde öğretmenlik yapmakta olan 9 (8 kadın, 1 erkek) okul öncesi öğretmeni gönüllü olarak katılmıştır. Öğretmenlerle araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler yazıya aktarıldıktan sonra çözümlenerek betimsel analize tabi tutulmuştur.

Bulgular ve Sonuç

Araştırma verilerinin analizi sonucunda görüşmeye katılan öğretmenlerin tümü okuma yazmaya hazırlık etkinliklerinin ilkökula hazırlamadaki rolünün öneminden bahsetmiştir. Erken okuryazarlığın tanımı konusunda öğretmenlerden 3'ü önkoşul becerilerinden, farkındalık oluşturmadan bahsederken 4'ü erkenden okuma ve yazmayı öğrenme olarak cevap vermiştir. Kalan öğretmenler ise erken okuryazarlığı duyduklarını fakat bilmediklerini ifade etmiştir. Erken okuryazarlığın erkenden okuma yazma bilmek ile karıştırıldığı ve bu konunun ülkemizde yeterince yer almaması bu araştırmanın bulgularıyla da desteklenmiştir. Sınıf ortamının zenginleştirilmesi ve çevresel uyarılarla ilgili soru yöneltildiğinde öğretmenlerden 3'ü afişler ve panoya asılan görsellerle sınırlı cevaplar vermiş, 1'i tahtaya harf yazdırma yaptırdığını ifade

etmiş, öğretmenlerden 2'si erkenden okuma ve yazma ile ilgili cevaplar vermiş,¹ öğretmen görsellerin yazıyla desteklenmesinin gereksiz olduğunu ifade etmiş ve görüşmeye katılan öğretmenlerden sadece 1'i yazı farkındalığı köşesi gibi önkoşul becerilerden bahsetmiştir. Etkileşimli kitap okuma ile ilgi sorulan sorularda öğretmenlerden 2'si kitapları etkileşimli şekilde okuduğunu belirtirken, öğretmenlerden 1'i kitabın yazarını belirtme gibi yazısal şeylerin çocukta hiçbir şey ifade etmediğini belirtmiştir. Görüşmede yer alan fonolojik (sesbilgisel) farkındalığa dair sorularda ise öğretmenlerden 3'ü bu konuyla ilgili etkinlikler yaptığını belirtirken, 1'i bu konuda birebir etkinlik yapmadığını ifade etmiş, bir öğretmen ise isim çalışması gibi çalışmaların doğru olmadığını, çocuğun seviyesine uygun olmadığını belirtmiş; öğretmenlerden 1'i ise anasınıfında sadece görsellerin önemli olduğundan bahsetmiştir. Görüşmeye katılan öğretmenlerden bazılarının görüşme sonunda bu konunun çok önemli olduğunu ve bu konuya daha çok dikkat etmesi gerektiğini, ülkemizde aslında bu konuya ne kadar ihtiyaç olduğunun farkına vararak bu konuda yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Sonuç olarak, okul öncesi öğretmenlerinin erken okuryazarlık ile ilgili bilgilerinin yetersiz olduğu ve bu doğrultuda yaptıkları çalışmaların yetersiz kaldığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Erken okuryazarlık eğitimi, okul öncesi öğretmenleri, okuma yazmaya hazırlık etkinlikleri, okul öncesi eğitim

¹ sevvalgelibolu1@gmail.com

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

16. ULUSAL OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ
ÖĞRENCİ KONGRESİ 09-11 Kasım 2023

16. Ulusal Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrenci Kongresi

Cumhuriyetimizin
100.
yılında

**Erken
Çocukluk
Eğitimi**

 9-11 Kasım 2023

 İstanbul Kültür Üniversitesi
Akingüç Oditoryumu ve Sanat Merkezi

<https://ulok2023.com/index.php/kongre>

PROGRAM

AKINGÜÇ Oditoryumu

İstanbul Kültür Üniversitesi Ataköy Yerleşkesi

İSTANBUL

SAAT	9 KASIM PERŞEMBE
08:30-09:15	Kayıt ve Açılış
09:15-09:35	İKÜ İşaret Dili Korosu Açılış Konseri (AKINGÜÇ Oditoryumu)
09:35-10:00	Açılış Konuşmaları (AKINGÜÇ Oditoryumu)
10:00-10:30	Okul Öncesi Eğitimde İyi Örnek Uygulamaları- I Prof. Dr. Ebru AKTAN ACAR (ÇABAÇAM)
10:30-11:00	Okul Öncesi Eğitimde İyi Örnek Uygulamaları- II Doç. Dr. Mine GÖL GÜVEN (İBB Yuvamız İstanbul Projesi)
11:00-11:30	Çağrılı Konuşmacı Prof. Dr. Mesude ATAY Erken Çocuklukta Çok Kültürlülük
11:30-12:00	Çağrılı Konuşmacı Prof. Dr. Feyza TANTEKİN ERDEN Erken Çocuklukta Toplumsal Cinsiyet
12:00-12:15	Kahve Arası
12:15-13:15	Bildiri Sunumları
12:15-13:15	Salon: Ataköy Kampüs 3.Kat C Koridoru 3C04/06 Dersliği Oturum Başkanı: Doç. Dr. Gülten Feryal GÜNDÜZ 1-Şehirden Köprüye: Erken Çocuklukta Uygulanan Örnek Bir Uygulama <i>Beyza CENGİZ, Eslem AÇIKGÖZ</i> 2-Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Açıdan Dezavantajlı Gruptaki Çocuklarla Orff Schulwerk Uygulamaları <i>Aylin AKAR, Sevinç Berfin GÜNEŞ</i> 3-Çaba Çok Amaçlı Erken Çocukluk Eğitimi Merkezi'nde (ÇABAÇAM) Eğitimlik Yapan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının ÇABAÇAM Adıyaman-Kahramanmaraş Eğitim Destek Birimlerinde Yaptığı Çalışmalar <i>Buse KATKICI, Çağla Gamze AKIN, Yusufhan SARIKÖSE</i> 4-Okul Öncesi Eğitim Programında Kapsayıcılığın İncelenmesi <i>Buse KATKICI, Dr. Öğr. Üyesi Şefika Melike ÇAĞATAY</i>

12:15-13:15	<p>Salon: Ataköy Kampüs 5.Kat B Koridoru 5B-06/08/10 Dersliği Oturum Başkanı: Doç. Dr. Seda ATA ERDOĞAN</p> <p>1-Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sosyal-Duygusal Yeterlilik ve Benlik Algısı Arasındaki İlişki <i>Nihal ÖZER, Doç. Dr. Hanife ESEN AYGÜN</i></p> <p>2-Öğretmen Adaylarının Sosyal-Duygusal Yalnızlık ve Psikolojik Sağlık Düzeyleri Arasındaki İlişki <i>Tuğçe SUSKAN, Doç. Dr. Hanife ESEN AYGÜN</i></p> <p>3-Çocukluk Döneminde Teknoloji Kullanımı: Ebeveyn Görüşleri <i>Doç. Dr. Seda ATA ERDOĞAN, Sinem SERÇE</i></p> <p>4-Çocukların Fotoğraflarının Paylaşılmasına İlişkin Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi <i>Rüveyda KAYA</i></p>
12:15-13:15	<p>Salon: Ataköy Kampüs Bodrum Kat B Koridoru B1-4 Dersliği Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Şenil ÜNLÜ</p> <p>1-3-6 Yaş Dönemi Çocuk Kitaplarının İçerik, Konu ve Görsellerinin İncelenmesi <i>Esra ZEREN, Betül YALÇIN, Bilge İNEL</i></p> <p>2-Okul Öncesi Dönemde Çevre Eğitimine Yönelik Hazırlanan Resimli Çocuk Kitaplarının İncelenmesi <i>İlknur KARPUZCU, Buket DİKMEN, Dr. Öğr. Üyesi İlknur TARMAN</i></p> <p>3-‘Gelecek Bizim’ ve ‘365 Gün’ Öykü Setlerinin Sosyal-Duygusal Gelişim Açısından İncelenmesi <i>Hayranur ÇİL, Dr. Öğr. Üyesi Esra Betül KÖLEMEN</i></p> <p>4-Erken Çocukluk Dönemi Kitaplarının Bireyin Yetişkinlik Dönemine Yansımaları <i>Şuheda ÖZKALDI, Aleyna KAYA, Arş. Gör. Cansu KAYGISIZ, Doç. Dr. Mefharet VEZİROĞLU ÇELİK</i></p>
12:15-13:15	<p>Salon: Ataköy Kampüs Bodrum Kat B Koridoru B1-7 Dersliği Oturum Başkanı: Doç. Dr. Erhan ALABAY</p> <p>1-Okul Öncesi Öğretmenlerinin Motivasyon Düzeylerini Etkileyen Etmenler <i>Duygu BACI, Dr. Öğr. Üyesi Tringa SHPENDİ ŞİRİN</i></p> <p>2-Öğretmenim Beni Sobeleyemiyor <i>Sultan İKTİMUR, Arş. Gör. Elvan BARAN KARALAR, Şifa İNCE</i></p> <p>3-Erken Çocukluk Dönemi Resimli Çocuk Kitapları Metinlerinin Kök Değerler Bağlamında İncelenmesi <i>Duygu OZAN, Dr. Öğr. Üyesi Tringa SHPENDİ ŞİRİN</i></p>

	4-Erken Çocukluk Eğitiminde Resimli Çocuk Kitaplarının Akran Destekli Öğrenme Bağlamında İncelenmesi <i>Emine ÇAKMAK, Dr. Öğr. Üyesi Gamze BİLİR SEYHAN</i>
12:15-13:15	Salon: Ataköy Kampüs Zemin Kat B Koridoru Z-B-1 Dersliği Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Ebru AYDIN YÜKSEL 1- 4-6 Yaş Arası Çocuğa Sahip Düşük Sosyoekonomik Gelirli Ailelerin Yılmazlık Düzeylerinin Çocuklarını Tanıma Düzeylerine Etkisi <i>Arş. Gör. Büşra BİLİR, Abdülbaki ÖZBAY, Kübra BAL, Yunus Emre ERDOĞAN</i> 2-Anne-Baba Tutumlarının 48-72 Aylık Çocukların Problemlı Medya Kullanımı Üzerindeki Etkisi <i>Doç. Dr. Asude DAĞAL BALABAN, Atiye ARAPKİRLİ, Buket ÇAM, Nuran KORKMAZ ODABAŞ, Seda KARAGÖL</i> 3-21. Yüzyıl Sosyal Becerileri Bağlamında Okul Öncesi Kurum Yöneticilerinin Tutumlarının İncelenmesi <i>Buket ÖZDEMİR KELEŞ, Munise DURAN</i> 4-Okul Öncesi Öğretmenlerine Drama Yöntemiyle Mültecilik Farkındalığı Kazandırma <i>Buket ÖZDEMİR KELEŞ, Munise DURAN</i>
13:15-14:30	Öğle Yemeği
14:30-15:30	PANEL 1: Erken Çocukluk Eğitiminde Güncel Konular 1 (AKINGÜÇ Oditoryumu) <i>Moderatör: Prof. Dr. Elif ÇELEBİ ÖNCÜ</i> Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Nitelik Sorunları <i>Prof. Dr. Yaşare AKTAŞ ARNAS</i> Erken Çocukluk Eğitiminde Yaygınlaştırma Politikaları ve Nitelik <i>Prof. Dr. Berrin AKMAN</i> Okul Öncesi Öğretmen Yetiştirmede Nitelik Sorunları ve Çözüm Önerileri <i>Doç. Dr. Mine GÖL GÜVEN</i>
15:30-15:45	Kahve Arası
15:45-17:15	Atölye Çalışmaları Atölye Yeri: Ataköy Kampüs 1. Kat Çok Amaçlı Salon Okul Öncesinde Orff-Schulwerk Elementer Müzik ve Hareket Pedagojisi Atölyesi- <i>Uzm. İlkay NİŞANCI</i>

	<p>Atölye Yeri: Ataköy Kampüs 2. Kat Çok Amaçlı Salon Lego'nun Eğitim Amaçlı Kullanımı Altı Tuğla ile Az Çoktur Uzm. Sera YÖNDEM</p> <p>Atölye Yeri: Ataköy Kampüs 1G 13/14 Atölyesi Sanat Atölyesi: Sulu Boya ile Keyifli Bir Uygulama Dr. Reyhan ULUDAĞ ERASLAN</p>
18:30	Gala Yemeği

SAAT	10 KASIM CUMA
09:30-10:00	Kayıt ve Açılış
10:00-11:00	<p style="text-align: center;">PANEL 2: Erken Çocukluk Eğitiminde Güncel Konular 2 (AKINGÜÇ Oditoryumu)</p> <p style="text-align: center;"><i>Moderatör: Prof. Dr. Elif Yeşim ÜSTÜN</i></p> <p>Demokrasi ve Çocuk Hakları Doç. Dr. Zeynep Berna ERDİLLER YATMAZ</p> <p>Babaların Çocuk Eğitimine Katılımı Dr. Öğr. Üyesi Şenil ÜNLÜ</p> <p>Erken Çocuklukta Özel Gereksinimli Çocukların Eğitimi Dr. Öğr. Üyesi Ertan GÖRGÜ</p>
11:00-11:30	Kahve Arası
11:30-12:00	<p style="text-align: center;">Çağrılı Konuşmacı</p> <p>Prof. Dr. Çağlayan DİNÇER Erken Çocuklukta Demokratik Sınıf Ortamı</p>
12:00-12:30	<p style="text-align: center;">Çağrılı Konuşmacı</p> <p>Doç. Dr. Asude BALABAN DAĞAL Erken Çocuklukta Değerler</p>
12:30-14:00	Öğle Yemeği
14:00-15:00	<p style="text-align: center;">PANEL 3: Erken Çocukluk Eğitiminde Güncel Konular 3 (AKINGÜÇ Oditoryumu)</p> <p style="text-align: center;"><i>Moderatör: Prof. Dr. Yaşare AKTAŞ ARNAS</i></p> <p>Doğal Afetlerde Erken Çocukluk Eğitimi Prof. Dr. Ebru AKTAN ACAR</p> <p>Uluslararası Göçün Erken Çocukluk Politikalarına Etkisi Doç. Dr. Servet KARDEŞ</p> <p>İklim Krizi ve Çocuklarda Ekoanksiyete Dr. Öğrt. Üyesi Meryem DEMİR GÜDÜL</p>

15:00-15:30	Kahve Arası
15:30-17:00	Atölye Çalışmaları Atölye Yeri: Ataköy Kampüs 1. Kat Çok Amaçlı Salon "Güçlü Başlangıçlar Güçlü Çocuklar" Sosyal Duygusal Öğrenme Atölyesi Dr. Burcu ÖZDEMİR BECEREN Atölye Yeri: Ataköy Kampüs 2. Kat Çok Amaçlı Salon Düşünüyorum O Halde Varım: Küçük Çocuklarla Çocuklar İçin Felsefe Atölyesi Dr. Işıl TAŞ Atölye Yeri: Ataköy Kampüs 3. Kat Çok Amaçlı Salon Okul Öncesi Öğrenme Ortamlarında Duygu Koçluğu Dr. Ayça ÜLKER

SAAT	11 KASIM CUMARTESİ
09:00-10:00	Kayıt- Açılış
09:00-10:00	Bildiri Sunumları
09:00-10:00	<p>Salon: Ataköy Kampüs Zemin Kat A Koridoru Z-A-1 Dersliği Oturum Başkanı: Doç. Dr. Burcu ÖZDEMİR BECEREN</p> <p>1-OBADER ve EBADER Hakkında Okul Öncesi Öğretmenlerin Görüşleri <i>Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Akif İNCİ, Mehmet Rifkı BABA</i></p> <p>2- Okul Öncesi Öğretmenlerinin Web 2.0 Araçlarının Kullanımına İlişkin Deneyimleri <i>Doç. Dr. Sevcan YAĞAN, Zeynep YEŞİL, Özge Nur ERTAŞ</i></p> <p>3-Okul Öncesi Öğretmeninin Cinsiyetine Yönelik Ebeveynlerin Algılarının İncelenmesi: Nitel Bir Çalışma <i>Mehmet Rifkı BABA, Doç. Dr. R. Şamil TATIK</i></p>
09:00-10:00	<p>Salon: Ataköy Kampüs Zemin Kat A Koridoru Z-A-2 Dersliği Oturum Başkanı: Doç. Dr. Özlem YURT TARAKÇI</p> <p>1-Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Dergilerin Sosyal Duygusal Öğrenme Becerilerini Ele Alma Düzeyi Açısından İncelenmesi <i>Zeynep Begüm DALGIÇ, Tuğçe ALCI, Gülşah AKDAĞ, Arş. Gör. Dr. Ayça ÜLKER</i></p> <p>2-Erken Çocukluk Döneminde Duyusal Eğitimin ve Duyu Bütünleme Farkındalığının Eğitimdeki Yeri <i>Zeynep SÖNMEZ</i></p> <p>3-Düşünme Rutinleriyle Zenginleştirilmiş Sanat Eğitim Programının Çocukların Yaratıcılıkları Üzerine Etkisinin İncelenmesi <i>Elif ALKIZ, Ayşe Nur HAYMA, Arife Nur MUSLU, Beyzanur KESKİN, Doç. Dr. Özlem YURT TARAKÇI</i></p> <p>4-Erken Çocukluk Döneminde STEM Eğitiminin Bilişsel Gelişim Üzerindeki Etkisi <i>Münevver KULAÇ</i></p>
09:00-10:00	<p>Salon: Ataköy Kampüs Zemin Kat A Koridoru Z-A-3 Dersliği Oturum Başkanı: Doç.Dr. Gülüzar Şule TEPETAŞ CENGİZ</p> <p>1-Okul Öncesi Eğitimde Mesleki Etik İkilemler: Öğretmenlerin, Lisansüstü Öğrencilerin ve Öğretmen Adaylarının Görüşleri <i>Arş. Gör. Bahar DAĞ, Dr. Öğr. Üyesi Özlem DÖNMEZ</i></p>

	<p>2-TRT Kitaplık Uygulamasının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi <i>Elif PAMUK, Doç. Dr. Abdülhamit KARADEMİR</i></p> <p>3-TRT Çocuk Kitaplığı Uygulamasının Gelişim Alanlarına Etkisinin Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi <i>Kübra ATLI, Melek YEŞİLKAYA, Doç. Dr. Abdülhamit KARADEMİR</i></p> <p>4-TRT Kitaplık Telefon/Tablet Uygulamasında Yer Alan Sadece 4-5 Yaş Hikâye Kitaplarının İçerik Olarak Betimsel Analizi <i>Melek YEŞİLKAYA, Kübra ATLI, Doç. Dr. Abdülhamit KARADEMİR</i></p>
09:00-10:00	<p style="text-align: center;">Salon: Ataköy Kampüs Zemin Kat B Koridoru Z-B-1 Dersliği Oturum Başkanı: Arş. Gör. Dr. İnanç ETİ</p> <p>1-Suriyeli Mülteci Çocukların Bulunduğu Sınıflarda Görevli Okul Öncesi Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Açısından Karşılaştıkları Sorunlar <i>Hatice TEKTAŞ, Bahar KOTAN, Zeynep ÇORUKLUĞ</i></p> <p>2-Çocuk ve Afet Konusuna İlişkin Derleme Çalışması <i>Ebru GÖRDÜ, Eda Nur ÇAMUR, Vildan ALTINKAYA, Ash Güll AKÇAY, Dr. Öğr. Üyesi Handan DOĞAN, Arş. Gör. Hamdi ÖZDEMİR</i></p> <p>3-Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Kaba Motor Becerilerinin Hareket Etkinlikleri ile Desteklenmesi <i>Elif PERKTAŞ, Dr. Zehra Saadet FIRAT</i></p>
09:00-10:00	<p style="text-align: center;">Salon: Ataköy Kampüs Zemin Kat B Koridoru Z-B-2 Dersliği Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Gökçe KARAMAN BENLİ</p> <p>1-Erken Çocukluk Döneminde Ebeveyn-Çocuk İlişkisi ve Erken Öğrenme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi <i>Rabia AKBAŞ, Tuğba Nur TAŞKIN, Kübra BAŞARAN, Arş. Gör. Zeynep ÇELİK, Doç. Dr. Mefharet VEZİROĞLU ÇELİK</i></p> <p>2-Okul Öncesi Öğretmenlerinin Erken Okuryazarlık Eğitimi Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi <i>Şevval GELİBOLU</i></p> <p>3-Erken Çocukluk Döneminde Dil Becerilerinin Bireysel ve Ailesel Faktörler Bağlamında İncelenmesi <i>Yağmur ÇALKAYIŞ, Arş. Gör. Cansu KAYGISIZ, Doç. Dr. Mefharet VEZİROĞLU ÇELİK</i></p>
10:00-11:30	<p style="text-align: center;">Atölye Çalışmaları</p> <p>Atölye Yeri: Ataköy Kampüs 1. Kat Çok Amaçlı Salon Etkileşimli Kitap Okuma Yöntemi</p>

	Dr. Gökçe KARAMAN BENLİ
11:30-11:45	Kahve Arası
11:45-13:15	Atölye Çalışmaları Atölye Yeri: Ataköy Kampüs 2. Kat Çok Amaçlı Salon Kuşlar: Bir Storyline Yaklaşımı Uygulama Örneği Dr. Gülüzar Şule TEPETAŞ CENGİZ Atölye Yeri: Ataköy Kampüs 3. Kat Çok Amaçlı Salon Çocuk Edebiyatı ve Drama Dr. İnanç ETİ
13:15-14:15	PANEL 4: Değerlendirme Oturumu (AKINGÜÇ Oditoryumu)

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

16. ULUSAL OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ
ÖĞRENCİ KONGRESİ 09-11 Kasım 2023

16. Ulusal Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrenci Kongresi

Cumhuriyetimizin
100.
yılında

Erken Çocukluk Eğitimi

📅 9-11 Kasım 2023

📍 İstanbul Kültür Üniversitesi
Akingüç Oditoryumu ve Sanat Merkezi

<https://ulok2023.com/index.php/kongre>

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ